

# Giải nghĩa Duyên Hệ

*Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.*

[10/05/2026 - 03:12 - anhlibrary]

Bây giờ mình học. Bà con còn nhớ chiều nay trước khi mình chia tay tôi có nói đến 7 chi thiền còn nhớ không? Trước khi nói về 7 chi thiền tôi có một cái đạo đầu, tôi nói thế giới, vũ trụ, chúng sinh, vạn vật, được hình thành, và phát triển, vận hành dựa trên những ngọn lửa còn nhớ không? dựa trên những ngọn lửa đóng tro tàn của món đồ cũ, cái mới nó mới có mặt. Thì nhờ vào những sức đốt, nhờ những sức đốt mà vạn vật trong đời đất được thành tựu, thì các vị còn nhớ tôi giảng về cái Buddhist cosmology còn nhớ không? tôi đang dùng cái trái lựu, có một cái trái lựu nó gồm có 26 hạt, 26 hạt đó chính là 26 cảnh giới, nghe kịp không? Còn nhớ cái này không? Mọi khi cái vị nghe nó 31, nhưng mà thật ra đó là nói chung, thật ra đó, 31 đó là nói chung, nhưng thật ra trong thực tế, chỉ có 26 thôi, tại sao? Vì 4 cõi vô sắc, vốn không có thật. Đã nói vô sắc thì có cõi làm cái gì? Có ai hiểu không? Có ai cất nhà cho gió ở không? Cho nên là kể cho dễ hình dung là 31, thật ra là mình phải trừ 4 cõi vô sắc, như vậy 31 trừ 4 còn mấy? 27, rồi đó là một chuyện.

Chuyện thứ hai, ai cũng nói là 4 cõi địa ngục, thật ra làm gì có 4, chỉ có địa ngục là có cõi riêng thôi, chứ còn súc sanh có cõi riêng không? Nó sống xen kẽ. Rồi A Tu La có cõi riêng không? Không, cũng sống xen kẽ. Rồi ngạ quỷ cũng sống xen kẽ. Ngạ quỷ không có cõi riêng.

Nghe tôi nói, A Tu La có một số ở dưới địa ngục, một số ở cõi Tứ Thiên Vương, một số ở cõi người. Rồi ngạ quỷ một số ở địa ngục, một số ở cõi Tứ Thiên Vương, một số ở cõi người. Và nói đến đây tôi cũng mở ngoặc nói thêm. Tại sao mà ngạ quỷ mà có ở trên cõi trời Tứ Thiên Vương là sao? Là bởi vì nó có một cái loại gọi là Á Thiên. Tức là những người hồi còn mang thân nhân loại đó. Thiện ác gì làm hết, kêu tu thì tu mà kêu quậy thì quậy, hiểu không? hiểu chữ quậy không? bài bạc, nhậu nhẹt, trai gái từa lưa, cái gì cũng làm, nhưng mà tới hồi tu cũng hành thiền, cũng làm thí chủ Kathina rồi cũng học A Tì Đàm đó, mà kêu đi let charge cũng đi, rồi đi câu cá, rồi ăn tôm hùm sống rồi đó, biết cái tôm hùm sống không? kêu nhà hàng đi vớt ra rồi lăn bột chiên bơ, rồi làm tưa lưa hết, nhậu thì coi như nhậu lừng trời luôn, rồi tới hồi ngồi thiền thì dành ngồi trước không à. Thì cái kiểu mà nửa này, nửa kia thì chết sanh vô nó làm cái loại này. Đó là tùy vào cái tần xuất Thiện ác, có hiểu cái tần suất không? frequency là tần suất đúng không? Thì tùy vào cái tần suất thiện ác của mình lúc sống mà lúc sanh lên làm các loại này, cái tần suất mà khổ lạc nó cũng theo đó. Không biết tôi nói có hiểu không?

Ví dụ như là có vài tháng tu, vài tháng quậy, thì lúc sanh về đây là vài tháng khổ và vài tháng sướng. Còn nếu mà sáng tu, chiều quậy thì lúc sinh về đây là sáng sướng chiều khổ, có hiểu không? hoặc là có 1 tuần tu, có 1 tuần quậy thì khi sinh về trên có 1 tuần sướng, có 1 tuần khổ, có hiểu cái không?

Cho nên có những cái cá nhân ngạ quỷ loại này nè, đêm nó sống như tiên vậy đó. Có lâu đài, có kẻ hầu người hạ, thơm phức mát lạnh, vàng ngọc châu báu đầy đủ, muốn ăn gì cũng có. Nhưng mặt trời lên thì nó trở lại cái hình hài hôi thúi, rồi bị kên kên, quạ quạ, giò bọ đục khoét, rĩa mổ tùm lum hết, lửa cháy phừng phừng. Nhưng mà nắng vừa tắt một cái, là nó thành thần tiên, nó sống sung sướng. Đó là loại ngày khổ, đêm sướng. Và có loại là tuần khổ, tuần sướng, có một anh thì tháng khổ, tháng sướng, hiểu không? Có anh thì 6 tháng, có anh 3 tháng, tùy, hiểu không? Thì có loại nó được là nguyên, là khác... thì cái loại đó nó cũng sống kè thời chứ nó không có cõi riêng, nghe kịp không? Đây là lý do vì sao mà ngạ quỷ không có cõi riêng. Cho nên nói 4 cõi khổ, nhưng thật ra chỉ có 1 cõi địa ngục là nó có cõi riêng, còn 3 cái loại kia thì nó sống kè.

Như vậy thì 4 cõi khổ, gom lại nó chỉ còn có 1 cõi thôi. Như vậy thì 31, mà mình trừ ra 4 cõi vô sắc, tức là chúng sanh mấy cõi đó nó chỉ có Tâm mà nó không có Thân, 31 trừ 4 còn 27, mà 27 trừ 3 còn 24 hả? Vậy là còn 24 sửa số dùm tôi, còn 24.

Như vậy thì mỗi một cái universe, một cái universe nó gồm cả 24 cõi và các vị có biết trứng ếch không? Con ếch khi mà nó giao phối xong, con ếch cái nó đẻ ra một chùm bầy nhầy giống như là cái hột é hoặc là hột chia vậy đó, có biết không? hoặc là mấy người mà ăn hột é mà ói ra bãi vậy có chấm chấm vậy đó, không nhiều khi nói trứng ếch họ không biết, nói hột é ói họ biết. Giống như có

người không biết sâu riêng là gì mà nói là giống như là chao mà đổ nước mắm vậy, thì họ có thể đoán ra được khá chính xác. Thì nói được rồi. Thì là cứ mỗi một cõi như vậy đó, cứ mỗi một cái tròn như vậy là một cái universe, một cái vũ trụ, và trong một cái vũ trụ như vậy nó có 26 cái cảnh giới mà tôi vừa nói, 24 cái cảnh giới mà tôi vừa nói. Và có một chùm những cái trái lựu này nè. Có nghĩa là một chùm cái 26 đó, nó dính chùm với nhau giống như cái ổ ếch vậy đó, 24 chứ, có 1 chùm cái 24 dính chùm với nhau như cái ổ ếch vậy đó, đúng chưa? Mà cứ mỗi 1 cái tròn như vậy thì trong đó có 1 mặt trăng và 1 mặt trời, nghe kịp chưa? Một cái Galaxy, rồi có 1 cái Venus, 1 cái Mars, 1 cái Saturn, 1 cái Sun, 1 cái Moon, hiểu không ta? Rồi, thì cứ 1 cái tròn như vậy thì nó có nguyên 1 cái Galaxy.

- Mà 1.000 cái tròn này nó cộng lại được gọi là 1 Tiểu thiên thể giới, nghe kịp chưa?

- Mà 2.000 cái Tiểu thiên thì nó thành 1 Trung thiên.

- Mà 3.000 cái Trung thiên là 1 cái Đại thiên, xong chưa?

- Mà 10.000 cái Đại thiên như vậy được gọi là 1 Buddha zone.

Buddha là Phật

Zone là area là khu vực, biết chữ zone không? địa bàn hoàng pháp của một vị Phật, nghe kịp không?

- Có nghĩa là cứ 1000 cái 24 này nó làm thành 1 cái Tiểu thiên, xong chưa,.

- Mà 2000 cái Tiểu thiên nó làm một Trung thiên.

- Như vậy thì 1 cái Trung thiên nó có bao nhiêu cái mặt trời, mặt trăng? Tính ra không?

- Mà 3.000 cái Trung thiên đó là 1 cái Đại thiên, xong chưa?

- Mà 10.000 cái Đại thiên đó là 1 cái Buddha zone, xong chưa?

- Mà cứ mỗi 1 vị Phật ra đời là hoàng pháp trong 1 cái Buddha zone như vậy.

Và ngoài cái Buddha zone đó thì nó có vô số cái mà cái group mà 10.000 như vậy. Nhưng mà có những group có Phật và những group không có Phật. Bởi vì nó quá xa, từ hồi này đến giờ quý vị nghe bao nhiêu? Tức là một cái tròn như vậy là nó có một cái galaxy. Một cái tròn như vậy là một cái galaxy. Mà 1.000 cái galaxy nó mới được một cái Tiểu thiên. Mà 2.000 Tiểu thiên nó mới làm thành một cái Trung. Mà 3.000 cái Trung nó làm thành một cái Đại. Mà 10.000 cái Đại nó làm thành một cái Buddha zone. Vậy là nó nguyên một cái ổ ếch đúng không? Và ở đây quý vị sẽ thấy thắc mắc ai là người mà phân chia cái đó? Dạ, you.

You tức là chúng ta đó, tôi và quý vị đó, Me and you all, là sao? Cái đứa nào giống nhau nhất nó sẽ gom thành một loại, hiểu không ta? Cái điểm tương đồng của mình, cái điểm mà resemble của mình mà nó càng nhiều, cái likeness của mình mà nó càng nhiều thì mình làm vợ, chồng, con cái, cha, mẹ, anh em, bà con mà cái likeness ít hơn một chút thì là bạn bè, hàng xóm, ít hơn một chút là đồng hương, người cùng vùng miền hiểu không? rồi cái ít hơn một chút là cùng một khu vực Đông Nam Á, ít hơn một chút là trong khu vực Châu Á, ít hơn một chút nữa thì trong Nam Bán Cầu, ít hơn một chút nữa là chung một trái đất, ít hơn một chút nữa là nhảy qua cái 24 khác, có hiểu không? Nhưng mà cái 24 nó vẫn nằm trong cái ổ ếch này đúng không ta? hồi này nói ổ ếch còn nhớ không? Như vậy thì cứ nguyên một cái ổ ếch như vậy nó gồm 10.000 cái Đại thiên nó gồm toàn là mấy con ếch có điểm giống nhau, nghe kịp chưa? Và một vị Bồ Tát đã được thọ ký.

Thọ ký là gì? thọ ký có nghĩa là được một vị Phật nào đó xác định, con sẽ thành Phật giống ta. Thì cái người mà được một vị Phật Tổ mà nói như vậy thì người đó từ đó về sau thì được gọi là Bồ Tát Cố Định, hiểu không? Còn những cái người mà thích làm Phật cũng nguyện mà chưa có Phật nào gặt đầu thì gọi là Bồ Tát bất định. Vị này có thể đổi ý, change mind, hiểu không? Nhưng mà vị nào mà đã được một Phật Tổ nói rằng con sẽ thành Phật giống ta thì never change mind. Nghe kịp không? Mà khi mình đã làm một Bồ Tát cố định thì mình không có ra khỏi cái Buddha zone. Còn những cái kẻ nào mà chưa phải là Bồ Tát cố định đó, thì nó sẽ đi từ cái ổ ếch này nó qua cái ổ ếch khác, nghe kịp không? Mà vì sao như vậy? là vì bây giờ phải quần quanh cái ổ ếch để Ngài gieo duyên. Bởi vì mấy người có nhiều điểm giống nhau, mấy người mới ở chung ổ ếch đúng không? Có hiểu không? Thì bây giờ tôi cũng sẽ quần quanh trong đây để mình quen biết nhau từ từ, từ từ để mai này đó là gặp lại là rất dễ.

Cho nên trong Kinh các vị thấy mình đọc không hết 1 kinh, mấy thầy cho nhiều nghe nhiều, khổ vậy, đọc được nó hết hồn luôn. Tức là 3 cái Pháp hội mà Phật thuyết. Ví dụ như thuyết ở chùa Kỳ

Viên, thuyết ở chùa Trúc Lâm, rồi có khoảng 20 người, 50 người. Cái đó toàn là bạc cắc không à, tiền đại, tiền xen không à. Trong khi những cái pháp hội mà Chư thiên từ vô lượng vũ trụ mà ở trong cái Buddha zone tới nghe đó là tính bằng con số tỷ các vị có biết không? Là ở đâu ra? Là họ đã cộng nghiệp với Ngài nhiều đời. Mà các vị hỏi tôi, ở đâu là nhiều quá vậy sư? Dạ thừa 1 A Tăng Kỳ đại kiếp là 10 lũy thừa 140. Chừng đó thời gian là Ngài đi, Ngài dạy đạo, Ngài thuyết pháp, Ngài hướng dẫn người ta tu hành không biết là bao nhiêu lần. Có vô số lần Bồ Tát ngồi chỗ này và giảng cho một đám này. Mà ngoài cái đám này ra là Bồ Tát còn gặp một vô số đám khác, có hiểu không? Mà suốt 20 A tăng kỳ, con số đó lớn không?

Có những kẻ mến Ngài cũng là cộng nghiệp, có những người quý Ngài cũng là cộng nghiệp, có kẻ vừa quý vừa mến Ngài cũng là cộng nghiệp, có những người không quý không mến nhưng mà họ có thấy cái này hình như là ông này nói hơi có lý, hiểu không? Thì cái đó cũng là một cách cộng nghiệp. Tôi nói nghe hiểu không? Quý là một cộng nghiệp, thương cũng là một cộng nghiệp, mà có một tí ti đồng thuận cũng là cộng nghiệp và ai mà có cái sự đồng thuận, ai mà cái thương, cái quý Ngài ít, tới hồi tới họ gặp Ngài thì Ngài độ hơi một chút, hiểu không? Cái tùm lum, cuối cùng cũng thành thôi. Nhưng mà bỏ chảo rang hơi lâu, muối hơi nhiều chút, rang một hồi nó nóng quá tự nhiên nói con hiểu rồi, bỏ con xuống, hiểu?

Cho nên nhiều khi tôi giảng bà con, tôi có cảm giác là nước đổ đầu vịt, nhưng mà không sao, nước đổ đầu vịt nước lạnh nó không thấm, thì đổ nước sôi nó thấm, nước đổ lá môn không thấm, thì làm cho lá môn nó giập giập thì nó thấm.

Cho nên Bồ Tát khi mà muốn gieo duyên cho chúng sanh thì nhiều lúc phải mơn trớn, vuốt ve bằng bàn tay từ mẫu, đôi lúc phải cho lá môn nó giập, phải lấy nước sôi đổ đầu vịt cho thấm. Thì khi mà trải qua nhiều kiếp như vậy, đến lúc Ngài thành Phật thì sao? nói nó nghe.

Cho nên tại sao mà tôi đang giảng về 5 chi thiên, thấy hơi kỳ kỳ không? Bắt đầu giảng về 5 chi thiên thì quát một phát quá xa, đúng không? Bây giờ tôi quay trở lại, tại sao mà trăm đem 5 chi thiên mà trăm lại lôi cái vụ này ra là vì sao? Là bởi vì ở trong mỗi cái tròn này nó gồm có 3 nấc, bây giờ mới thấy nó lớn chuyện, mỗi cái tròn này gồm có 3 nấc, cái tên nào mà nó còn sống trong 5 dục thì nó ở khúc dưới đây, nghe kịp không? Cái tên nào mà chán dục thì nó lên cái khúc giữa, và tên nào chán khúc giữa thì nó lên cái chỗ cao nhất, xong chưa? Mà 5 cái chi thiên này nè, là đặc điểm của cái tên nào ở tầng thấp nhất, có hiểu không? hỏi này tôi nói cả đám nó đơ tội nghiệp lắm. Tôi không biết các vị mấy tuổi, tôi không biết các vị bị bệnh gì, tôi chỉ nhìn cái nạn thôi, mấy cái tên này nó hơi ngáp. Tôi nhìn vô cái tâm mà cái tên nào mà nó có đủ mấy chi thiên là tôi biết cái tên này nó còn nằm ở cõi dục, nghe hiểu không? cho nên cái Tầm, Tứ bản thân nó không có tội, nó chỉ là cái nạn thôi mà tại sao nó được xem là lừa? Là bởi vì cái nạn ở đâu thì là sability ở đó đúng không? Thì 5 cái chi thiên này nó nằm ít ít thì được, nhưng mà nó nằm đủ, chỗ nào mà nó có đủ 5 cái Tầm, Tứ, Hỷ, lạc, Định thì cái chỗ đó còn nằm trong cõi dục, có hiểu không? vì sao? là vì, nghe cho kỹ nè, người nào còn hưởng dục thì cái đầu của họ nó không có bén như là cái người ly dục, nghe kịp không? và nghe cho kỹ, tôi nói thiệt là chậm chỗ này, bỏ ra khỏi chảo nha, bỏ chậm chậm ra nha, người sống trong cõi dục thì khi họ nhận biết 6 trần cảnh họ phải nhờ đến Tầm và Tứ họ mới nhận biết được. Nghe hiểu không? Giống như một đứa bé chưa biết lội thì khi thả xuống nước, ngoài cái chuyện mà nó đạp nó phải nhờ cái bàn tay của người lớn nâng cái bụng của nó, có hiểu không? Có đúng không? hoặc là nhờ bẹ chuối, hoặc là nhờ cái phao.

Rồi khi nó lội rành thì nó không cần bàn tay của người lớn, không cần bẹ chuối, không cần cái phao đúng không? Nhưng mà khi nó còn yếu thì khi nó lội nó phải nhờ đến tùm lum hết, nghe kịp không? thì có 2 trường hợp.

1/ Người còn hưởng dục khi mà nhận biết 6 Trần, phải nhờ đến Tầm Tứ, nghe kịp không?

2/ Thứ hai, là người đã ly dục nhưng mà tầng thiên còn thấp thì cũng phải nhờ đến Tầm Tứ, nghe kịp không?

Thí dụ như Sơ thiên thì có đủ Tầm, Tứ, Hỷ, Lạc, Định nhưng mà tới nhị thiên thì bỏ Tầm.

3/ Lên tới Tam thiên thì bỏ Tứ nó còn Hỷ, được chưa?

4/ Rồi lên đến Tứ thiên nó bỏ Lạc, nó còn Định và Xả, hiểu không?

Nhưng mà điểm này rất sâu, nó sâu đến mức mà tôi đang do dự có nên giảng ra hay không? Đó là 5 cái chi thiên này nè, ở cái người không có tu thiên, nó là 5 cái khía cạnh tâm lý mà người ác, người

thiền đều có, hiểu không? Nhưng mà ở cái người mà đắc từ sơ thiền trở lên thì 5 chi thiền này nó không chỉ là 5 cái khía cạnh tâm lý mà lúc bấy giờ nó được nâng lên một cái chiều cao khác đó là nó trở thành 5 cái dụng cụ để mà trấn áp phiền não, có hiểu không? Tôi hỏi các vị nha, các vị có biết cây song hồng không? cái cây then cái cửa, cái cửa xưa nó xếp xếp xong rồi, mình thả cái cây đó lên, mình kêu là cây song hồng, đúng không? Mà nếu cái cây đó mà tôi lấy nó ra khỏi cái cửa tui liệng ngoài sân, quý vị kêu nó là cái gì? Đúng không? Nhưng mà khi trẫm gắn vào trong đó thì các khanh kêu là song hồng. Và nếu mà đối với người có võ cái cây đó làm cây côn được không? Phải không? Thấy chưa? Cũng cái khúc gỗ đó, mà nó nằm ngoài sân thì mình gọi nó là khúc cây, mà mình thấy nó nằm kế bên cái cửa mà nhất là nó được nhét vô trong đó với cái công dụng chặn cửa, ta bèn cho nó một cái tên mỹ miều và chuyên nghiệp hơn đó là cái cây song hồng và nếu mà nó nằm trong tay một người có võ thì lúc bấy giờ nó là một khí cụ self-defense, tự vệ rất là tuyệt, tự vệ và tấn công đúng không? Hồi nãy kêu nó là khúc gỗ, còn bây giờ nó là vũ khí, nó là lợi khí, tự vệ, hiểu không?

Đây cũng vậy. Năm Chi Thiền ở cái người không tu thiền thì nó chỉ là những khía cạnh tâm lý thôi. Nó tầm thường bé mọn, vô danh rẻ tiền y chang như một khúc gỗ ngoài sân. Nhưng ở cái người có tu thiền thì nó lập tức được nâng lên một tầm cao mới, đó là nó đã trở thành năm cái khí cụ để đè áp phiền não. Đó là nó đối phó với 5 thứ triền cái. Đó là tham dục, sân độc, trạo hối và hoài nghi, 5 thứ, nghe kịp chưa?

- Tham dục là gì? Tham dục là niềm đam mê trong vật chất, xong chưa?

- Còn sân độc là gì? Là niềm đam mê trong ở trong vật chất nha. Còn, còn..ở đây có ai có quyển A Tỳ Đàm 1 không? quyển xanh xanh đó. Cho tôi mượn quyển xanh xanh. Sở dĩ mà tôi phải xài đến sách là bởi vì có những vấn đề mà nó được nói ở nhiều tài liệu, nó có điểm khác nhau một tí. Bà con phải có quyển này, mà tôi nói nó kỳ quá là tôi đi giới thiệu sách, bởi vì ai mà hỏi A Tỳ Đàm thì tôi giới thiệu quyển này là vì sao? Là vì hai lý do.

- Thứ nhất, cái quyển này của tôi, tôi biết nội dung nó ra sao, tôi giới thiệu, tôi chịu trách nhiệm.

- Thứ hai, cho đến bây giờ thì tôi vẫn thấy cái cuốn này là cái cuốn tương đối là...rõ, và cái tiếng Việt, A Tỳ Đàm nó khô quá đi. Nó cần một thứ tiếng Việt mà hơi trôi một chút. Những người kia không phải họ dở, nhưng mà họ lại khoái dùng cái từ ngữ chuyên môn quá. Nên đọc vô nó, nó tự nhiên nó thêm cái chảo để rang muối lăm. Rồi có nhiều người tôi giới thiệu họ đọc, họ nói cái môn đó con thà chết chứ con không có hiểu nổi.

Đây nè. Chiều nay mình sẽ học một cái chuyện mà tôi cho rằng là vô cùng quan trọng. Đó là khi mà các vị... Các vị có nghe cái chữ Tam học Giới, Định, Tuệ không? Thì khi mà mình tu cái định, là mình tu cái Samatha, mà mình đạt thiền là mình đạt đến cái chỗ tận cùng của Tuệ. Còn người mà tu thiền quán là mình đạt đến tận cùng của trí. Còn khi mình tu Chánh niệm là mình đã đạt đến tận cùng của thức. Chưa hết, nó còn chuyện động trời nữa. Khổ với Lạc là một cặp, nói theo từ bên ngoài:

- Sướng với khổ là một cặp.

- Buồn vui là một cặp.

- Thích ghét là một cặp.

Cho nên ở bên thiền, Giới, Định, Tuệ thì bên Định đó, khi mà các vị đắc đến Tam thiền thì các vị mất, các vị tự nhiên lên tới đó, các vị không có xài đủ 5 chi thiền, các vị bỏ đi cái Hỷ. Mà hễ bỏ Hỷ thì bỏ Ưu, có nghĩa là người không còn vui thì người đó sẽ không còn buồn nữa. Lên tới Tứ thiền thì bỏ Lạc, mà hễ bỏ Lạc thì bỏ luôn Khổ. Cho nên người nào thích khen thì người nó sẽ bị khổ te tua khi bị chê. Người nào thích ngọt thì người nó sẽ bị khổ te tua khi bị đắng cay hiểu không? Thì ở đây khi nào mà người nào còn sống với niềm vui nhiều quá thì người này sẽ có nhiều cơ hội buồn hơn là những người khác, hiểu không?

Cho nên Hỷ Ưu là một cặp, Khổ Lạc là một cặp. Cho nên vị đắc Tứ thiền họ không còn biết đau đớn nữa bởi vì cái lạc họ mất thì khổ mất theo. Nên có lần Thế Tôn đi thăm một vị A La Hán bị bệnh, Người hỏi có đau đớn lắm không? thì có nói thế này, một người như con không còn Tâm sân. Nhưng nếu con có đắc tứ thiền thì bây giờ con cũng không có đau nhiều như vậy, hiểu không?

Yeah, chưa hết, đó là bên Định.

Còn bên Tuệ là sao? Một cái vị Thánh tăng thứ 2 là cái gì ta? Tăng thứ 2 là cái gì? Tăng thứ 2 là Tu Đà Hàm đúng không? Thì cái tăng này nó diệt trừ phiền não, có diệt trừ phiền não không ta? Có diệt trừ không? Làm giảm nhẹ Dục ái và Sân. Có nhớ Dục ái và Sân? Dục ái là đam mê trong cảnh dục, mà Sân là bất mãn trong cảnh dục. Cho nên khi mà một cái người đã giảm nhẹ cái niềm đam mê trong dục thì người đó cũng bớt khổ trong dục. Dễ sợ chưa?

Đến cái tăng thứ 3. Vị A Na Hàm dứt trừ Dục ái và Sân. Có nghĩa là không còn thích trong dục thì cũng dứt hẳn cái bất mãn trong dục. Hiểu không? Hiểu chưa? Cái đó rất là sâu, sâu lắm.

Tôi nhắc lại, bên Định, thì khi mà người ta bỏ Hỷ thì người ta bỏ luôn Ưu, ghi cái này đi. Bên Định:

- Bỏ Hỷ thì bỏ luôn Ưu.

- Bỏ Lạc thì bỏ luôn Khổ.

Còn bên Thiền quán. Thì hễ bỏ được Dục ái là bỏ luôn Sân.

Mà tất cả cái khổ trong đời của mình đều là do sân mà ra. Mà Sân ở đâu nó ra, là do Dục ái mà ra. Dục ái là thích nghe cái này, thích nhìn cái này, thích xem cái này, thích ngửi cái này, thích nếm cái này, thích sờ chạm cái này. Kể nào không còn thích trong 5 cái đó, thì kể đó không còn biết bất mãn trong đời sống vì sao? có nghĩa là như mình bây giờ, mình gặp cơm thiêu, mình khó chịu là vì mình rất thích cơm nóng. Nhưng vị đắc A Na Hàm họ gặp cơm thiêu, nếu còn ăn được thì họ ăn, còn không ăn được thì họ đẩy nó qua một bên, họ không hề có một chút xú nào khó chịu hết. Cái lúc đó họ đẩy cái chén cơm thiêu qua bằng một cái tâm trạng nhẹ nhàng như là mình đẩy cái chiếc lá qua một bên vậy đó. Họ không có gớm, họ không có khó chịu bức mình, rồi... hiểu không? Không có, vì sao? Vì gặp chén cơm nóng thật là ngon, grain jasmine rice, họ không có đam mê. Còn mình thì gặp cái longgrain, jasmine rice, mình mê, thì gặp cái đĩa cơm thiêu mình bị sốc. Còn cái người họ gặp đĩa cơm nóng mà dẻo, mà thơm, họ không có mê, cho nên gặp đĩa cơm thiêu họ không có bị sốc. Họ trước tình cảm nam nữ, tiên xuống rờ họ, họ đuổi đi thôi, vàng ngọc, châu báu họ nhìn như thuốc độc. Cho nên người ta có đi tiểu trên đầu của họ, có phun vô mặt của họ, họ cũng không có cảm giác, tất cả đều same, khi họ không có thích cái này, thì họ cũng sẽ không có bất mãn cái này, mà nó xui một chỗ là vì chúng ta vừa thiếu trí mà vừa không có tu Thiền nên chúng ta không có tin cái chuyện đó. Cho nên đem cái này của mình (cái đầu) để mình so với bậc Thánh thì mình thấy hơi kỳ, nghĩ là mấy vị chắc khùng, vô cảm, không biết dơ, không phải. Biết dơ chứ, nhưng cái dơ của cái vị đó là cái dơ technical, biết technical không? có nghĩa là biết cái này có vi trùng, cái này nó gây bệnh chứ không có cái vụ mà rùng mình, khó chịu như mình, hiểu không? có những cái mình biết nó không tốt chứ nó không cho mình một cái cảm giác negative feeling, hiểu không? Còn có nhiều cái mình biết nó không tốt nhưng mà vẫn kèm với cái negative feeling, có hiểu không? đó, thì cái vị A Na Hàm trở lên, họ không còn đam mê trong 5 trần nữa, cho nên cái đó họ biết nó có hại cho sức khỏe thì họ đẩy nó qua bên thôi. Nó giống như đẩy một chiếc lá, mọi người thấy cái rau này ăn lá xanh thì tốt hơn lá vàng thôi, lấy lá xanh nhai, lá vàng đẩy qua bên vậy đó.

Cho nên trong Kinh kể của một vị A La Hán đi về thăm nhà, không phải thăm là do nhớ mà thăm, mà để độ, để độ cha mẹ. Cái chuyện ngoài đời của Ngài dài lắm, Ngài là con một, cha mẹ không muốn Ngài đi tu, thì lúc đó Ngài còn phàm, Ngài nói không cho tôi đi tu thì chỉ có một con đường là: một là tôi chết, hai là tôi đi tu, thì ba má lựa cái nào? Thì ba má suy nghĩ thì thôi để cho nó đi tu, lâu lâu còn gặp chứ còn mà để nó chết thì coi như mất, để cho đi tu, nhưng mà lòng rất là... không đành. Thì một ngày kia, Ngài thấy là đã đến lúc về để độ cha mẹ, thì Ngài mới ôm bát trở về làng cũ. Trên đường Ngài đi vô làng, đến giờ khát thực mà. Ngài gặp cái cô đầy tớ trong nhà của Ngài đó, cô đang khiến cái xô cháo bị thiêu, xô cháo thiêu đi đổ thì Ngài nhìn cổ Ngài biết. Bên Ấn Độ thời đó mà người nô lệ, đầy tớ mà đi ra đường không có nhìn ai, cúi mặt vậy, nói chuyện với người ta chỉ nhìn dưới chân người ta thôi, không được đứng trên gió và không được để người ta giẫm lên cái bóng của mình. Khi người ta giẫm lên cái bóng của mình người ta về phải rửa chân 3 ngày luôn. Nó khinh cái người nô lệ như vậy.

Cho nên là cái cô này ra đường gánh gánh cháo, cô cầm cái xô cô đi làm lủi, làm lủi thì Ngài đứng trước mặt, Ngài nói, cô ơi nếu cái xô cháo đó là đồ bỏ thì cô đổ vô bát của tôi đi, thì cô thấy kỳ quá, cô nghe vậy cô mới đổ vô, xin thì tôi cho, thì khi cô đổ vô thì cô mới nhìn trộm hết hồn, thiếu gia, biết thiếu gia không? cô đâu dám nói gì đâu, cô làm lủi cô cầm cái xô cô chạy riết về nhà, cô nói bà chủ, bà ơi bà, cậu hai về ở ngoài làng mà kỳ lắm, không có tóc, mà kêu con lấy cái xô cháo thiêu đổ

vô cho cậu ăn, thì bà nghe bà tất tả, bà nói thiệt không, sure, bà nói sure hả? sure mà, con đâu có gạt bà. Bà nói nếu mà thiệt là cậu hai về, thì kể từ nay mày không còn là nô lệ nữa, mà mày là người con cháu trong nhà. Bà cưng con đến mức mà chỉ có cái công mà đi báo tin không, mà nâng cấp vậy đó, upgrade tức khắc. Thì ba má chạy riết ra gặp Ngài thì Ngài có ý Ngài về Ngài độ mà. Cho nên Ngài đâu có né, thì ba má chạy ra, trời ơi con ơi con, rồi mới kéo Ngài vô, kéo Ngài vô mới nói ăn cái gì? đã no rồi, bữa nay no rồi, cái xô đó đủ rồi. Các vị tưởng tượng một thiếu gia giàu nứt đổ, đồ tường mới hôm qua, bữa nay ăn cái tô cháo thiêu tỉnh bơ. Thì nếu không phải là một bậc Thánh thì là một thằng khùng có biết không? thằng khùng? thằng khùng nó không biết dơ? chứ tôi đọc tôi còn lợm giọng vì cháo thiêu, nó thọc vô trong đó bao nhiêu là muỗi, bao nhiêu là nĩa, bao nhiêu là nước bọt, đã nói thiêu mà, heo nó gắp nó còn ngã nón mà. Mà trong khi đó là Ngài dùng tỉnh bơ, lúc đó đối với Ngài, Ngài chỉ cần biết cái này ăn được. Thì bao nhiêu cái gì đó Ngài thấy cái gì không được thì Ngài lừa nó quá bên vậy thôi, cứ tạm tạm nhẹ nhàng, làm tởm, khiếp vậy, thì ba má Ngài nói nếu trễ thì thôi, ngày mai con về đi, thì mục đích của Ngài có bao nhiêu đó thôi, thì Ngài im lặng, mà ở Ấn Độ im lặng có nghĩa là “Yes”. Còn không được là họ nói “NO” thì Ngài im lặng Ngài ra đi, thì ba má Ngài bữa sau kêu mấy cô vợ cũ trang điểm maximum luôn, rực rỡ chói chang nắng hạ, lấp lánh, lung linh và lộng lẫy, coi như là dàn nguyên cái đội hình mà coi như lên gần cả cấp đội hình luôn, ổng ẹo, cô nào xoa tóc thì xoa, cô nào tóc ngắn thì xòe bung ra rồi thom phức, vàng đồ ra một đồng trong nhà. Trong giữa nhà đổ một đồng, người đứng bên đây không thấy người bên kia. Thì Ngài về dọn cơm cho Ngài ăn, thì mấy cô này ẹo tới, ẹo lui ra để mức cơm cho Ngài. Cô thì đầu mày, cuối mắt, háy nguyệt tùm lum tà la, cọ quẹt Ngài tỉnh bơ. Ngài ăn xong rồi thì gia đình nói con thấy cái đồng này không? con ăn cả kiếp cũng chưa hết, rồi nguyên một cái đám này nữa con nghĩ sao? nó mon mồn vậy đó, nếu con thích thì kiếm thêm mớ nữa, đọc mà mình thấy ham luôn. Thì Ngài nói thế này, đem nguyên cái đồng này mà đổ xuống sông mà nó ít có gây họa hơn là để trên đây cho người ta xài, có hiểu không? Nguyên cái đồng của nợ này nè, đồng vàng này nè đem đổ xuống sông ít có gây họa hơn là để ở đây cho người ta xài. Rồi Ngài đọc một bài kệ:

Một cái túi đựng đồ dơ,

Được phủ che bằng một miếng da,

Điềm tô với phấn sáp và nữ trang.

Vừa đủ làm mê hoặc kẻ ngu.

Nhưng vô phương với kẻ cầu bờ giác.

Ngài nói xong rồi thì Ngài dùng thần thông Ngài đi mất. Thì chính cái lời nhắc nhở đó làm chấn động cha mẹ Ngài và từ đó bắt đầu họ mới biết thương kính Sa Môn, bồ thí, cúng dường, cái chuyện này về Ngài dài lắm. Cái chuyện đó là trong Trung Bộ Kinh, thì tôi chỉ kể bà con nghe, tôi chỉ muốn nhấn mạnh một chỗ đó là một người khi họ không còn ham vui thì họ cũng không còn bị sốc trước nỗi buồn. Một người trước cái sung sướng họ miễn nhiễm thì trước cái đau khổ họ cũng miễn nhiễm. Cái này quan trọng lắm. Một người trước lời khen mà họ tỉnh bơ thì mai này trước tiếng chê họ mới tỉnh bơ, hiểu không? Có nhiều người họ nói với tôi là tại sao biết Phật pháp hoài mà sao khen chê thị phi con vẫn điên lên con chịu không nổi, cũng tại vì con thích khen quá, con thích hời nào? Cô ngu quá, nói cô không hiểu, sao Sư chửi con, đó cô. Cô ngu quá nói cô không hiểu, vừa nói xong mặt bà đỏ lừ lên, đó. Nói vậy thôi chứ đâu có ai bằng cô, sáng lại liền, đó. Nó trở như là cái bánh phồng vậy, lấp lánh cái mặt nó nhanh hơn cái đèn ngoài đường, nhanh xanh đỏ, xanh đỏ, xanh, nó còn khoái, biết mà, nó còn khoái, ngay cả con không thích ai khen là nó đang khoe rồi, mà cái đứa mà nó đang khoe là nó khoái khen biết không? mà cái đứa khoái khen thì nó sợ chê đúng không? nó nguyên một cái bè lũ bành trướng Bắc Kinh nó nằm hết ở đó. Mà nói ra thì nó chối, chối đây đây vậy đó.

Cho nên Kinh Phật lạ lắm, Đạo Phật dạy mình nhiều cái kỳ lắm. Phật nói hãy trưởng thành đi con, bớt thích ngọt, gặp đắng con không có khóc, không có khoái ai xoa đầu khen ngoan thì lỡ bị mắng cũng không có khóc. Còn cái thứ mà được người ta hôn, được người ta xoa đầu khen ngoan, bữa mà bị ngoại, bị má mắng nó khóc te tét, cái thứ mà thích vuốt ve, mai này bị đứt tay, bị phỏng lửa nó khóc cạn lệ luôn, hiểu không? Con nít. Còn người lớn tại sao mà bị đứt tay không khóc? Là bởi vì người lớn không có dễ bị dụ như con nít, hiểu không? Người lớn không có nhìn đời bằng tất cả những niềm tin ngây thơ ngây. Người lớn luôn luôn sống trong cái sự cảnh giác và đề phòng, hiểu

không? vậy nên khi người lớn bị phỏng, bị đứt tay, người lớn không có khóc, hiểu không? Còn con nít nó sống với tất cả sự tin yêu, phó mặc, giao phó và ký thác cho cuộc đời. Thế một ngày nào đó nó bị sốc nó chịu không nổi. Nó không nghĩ cuộc đời tệ như vậy. Nó không nghĩ là có con dao cứa được ra cái gì đỏ tươi đau quá, nó không biết cái đó. Nhưng riêng mình, mình biết là giỡn lửa bị phỏng, chơi dao thế nào cũng đứt tay, đi đêm cũng có ngày gặp ma. Người lớn mình nhớ mấy cái đó.

Thì người tu mình là những người đang từng bước trưởng thành. Khi mà mình không có chìm đầu, không có gục mặt, không có cầm cái mỏ vô trong cái niềm vui, thì lỡ có gặp chuyện buồn thì mình cũng tỉnh, gặp mấy người họ cười một cách thoải mái, cười không có sao, thì mấy người họ khóc là can không kịp, họ khóc rồi đó là họ khó kèm lắm. Có nhiều người thì vui lắm mà cũng nhẹ nhẹ, cái hồi nó khóc nó nén cũng hay, tôi có một ông sư bạn ở với đứa em gái, gia đình ai cũng thương nó, nó ngoan, nó đọc Kinh Pali rất giỏi, bữa kia nó đi tắm sông, nó chết. Nó ở chùa, nó ở chùa với bà nội. Bữa chiều đó người ta rủ nó đi tắm sông. Mà lúc đó, buổi chiều đó là ba nó, má nó ở Sài Gòn lên thăm nội. Rồi bạn bè rủ nó đi tắm. Nó ở chùa Bửu Long. Cái hồi ba má nó với bà nội nó đang ở đây, có người dưới xóm chạy tất cả lên nói bà Năm ơi, bà Năm ơi, bé Loan chết rồi. Trời đất ơi, má nó với bà nội nó nhào tới, nhào lui như người ta múa lân vậy, mà ba nó tỉnh bơ, ba nó cắn chặt răng, không khóc. Ông lên trình với sư phụ tôi, lúc đó đang nhập hạ. Sư ơi, bé Loan chết đuối rồi, nói xong ông lắc đầu thôi, ông kèm đó. Hai ngày, ba ngày sau đem đi thiêu. Má nó, bà nội với chị nó nhào tới, nhào lui, nếu mà không kèm đòi nhào đi theo luôn. Thì lúc đó ông bố đó, muốn bật khóc ra, ông nuốt lại. Chiều đó ông lên, ông đánh lễ sư cậu tôi. Sư cậu hỏi sao? nước mắt ông chảy, con xin lỗi Sư, đàn ông vậy. Tôi quen ông tôi biết, kỳ rồi tôi đi tôi có gặp ông, ông là người trầm tính lắm, ông vui mình cũng hồng biết. Có 2 loại người, có người trầm tính và có người thâm hậu, như ông nhu, ông giận mình hồng biết, ông giận ông lo ông rít thuốc thôi. Mỗi lần hồng rít như vậy là có mấy chục việc cộng chết. Còn cái ông này là ông trầm tính cho nên là ông giấu được cái buồn.

Cho nên tôi nói chuyện tào lao để tôi nhắc mạnh một điều khi anh có khả năng tự chế, tự chủ, tự điều tiết trước cái ngọt thì trước cái đắng anh mới hy vọng anh tự điều tiết, điều chế. Còn nếu mà trước cái ngọt mà anh cầm đầu anh húp sồn sột thì tới hồi trước cái đắng là anh khóc rách con mắt luôn, nhớ cái đó. Cái gì cũng nhớ chừng, khi gặp chuyện vui quá cứ nhớ rằng rồi nó sẽ qua đi, cái đó hay lắm, để rồi mai một khi gặp chuyện đau, chuyện buồn mình cũng móc cái câu ra: rồi nó sẽ qua đi. Vua Salomon của Do Thái, ngày sinh nhật của ông, ông được một anh nông dân tặng ông một chiếc vòng bằng bạc với một lời cầu nguyện này, thần nghèo lắm, trong lễ mừng thọ của Hoàng Thượng, thần chỉ có món quà này thôi, món quà này nó không có gì quý hết. Nhưng mà nó có tác dụng là khi nào bệ hạ buồn, bệ hạ nhìn vào nó hết buồn, nhưng nhớ khi vui đừng nhìn nó. Thì ông vua ông nghe ông tò mò, ông cũng cắt cái vòng bạc đó. Bữa đó ông có chuyện buồn, ông giận mấy cái bà trong nội cung, ăn rồi gây, rồi ghen, rồi ông bực quá đi, ông thấy cô đơn đã lâu, không ai ở với mình, ông ra cái ban công ông đứng, ông nhớ tới chiếc vòng, ông moi ra ông ngắm, bên trong có khắc hàng chữ “cái gì rồi cũng qua đi”. Thì ông mới hiểu à tại sao cái thằng nông dân nó kêu lúc vui đừng có nhìn. Lúc mình đang vui mình nhìn mình thấy “cái gì cũng qua đi” mình xui. Lúc buồn, mà mình nhìn thì nó bớt buồn.

Một chuyện nữa là ông Tề Hoàng Công, cái bữa đó ông lên núi, Tề Hoàng Công là một ông vua Tàu ngày xưa, ông lên núi đi chơi với mấy ông cận thần trong triều. Đang đứng nhìn Giang Sơn cảm tú thì Tề Hoàng Công ứa lệ, sụt sùi. Thì mấy ông quan hỏi vì sao hoàng thượng đứng trước cảnh đẹp này hoàng thượng khóc. Ông nói Giang Sơn tú lệ lắm thế này, mà mai này trăm trăm tuổi, trăm bỏ lại trăm không đành. Thì mấy ông kia nghe vậy cũng khóc. Thì ông vua hỏi tại sao các khanh lại khóc? Dạ thì hoàng thượng đi trước, tụi này cũng đâu có sống được bao lâu. Chúc vụ nhất phẩm, nhị phẩm này rồi cũng bỏ lại cho người khác, thì ông kia, ông Quản Trọng là ông thừa tướng, ông đứng kế bên ông cười. Thì vua giận lắm, vua nói trăm khóc mọi người đều khóc, mà tại sao khanh cười. Ông nói dạ mấy ông vua trước mà không chết thì bây giờ tụi mình đứng đâu? Có hiểu không? cái đám vua, đám quan ngày trước mà không chịu chết, thì cái đám của mình bây giờ nó đứng chỗ nào? Thì cái đám trước nó phải đi, thì cái đám này nó mới replace chứ. Có những câu chuyện rất là sâu. Nhiều lúc đi giữa thành phố Houston, tôi cũng thương nó quá. Đi ở biển Florida, tôi cũng thương nó quá. Tôi nhìn cái đám rùa rang muối tôi thương quá. Tôi nói, trời ơi, mai này 100 tuổi

rồi, cái đám này mình biết giao cho ai. Nhưng mà nhớ là... Ngài Hộ giác không chết thì có ai mời tôi về đây đâu. Phải có người đi, ở đây nó mới quởn, nó mới trống mới mời tôi về. Ở đó danh tăng trùng trùng. Bây giờ là ôn Làng Mai nè, rồi ôn Hộ Giác, ôn Tâm Châu, rồi mấy ôn Nam Tông nắm tay nhau đi sạch, thì cái đám trẻ nó mới trời lên, hiểu không? thí dụ như ngày xưa năm 94, tôi học với thầy Nhật Từ, anh em tuổi gà với nhau, chơi chơi bằng tuổi đâu có ngờ bây giờ Thầy là một trong những cái người mà phải nói là hàng đầu gương mặt của Phật giáo Việt Nam.

Nhưng mà trong Đạo mình buồn lắm. Các vị biết cái mùi thơm của trái cây chín là mùi tử khí của nó các vị biết không? Trái cây bắt đầu thơm có nghĩa sắp về đất. Con người bắt đầu có danh lợi có nghĩa là bắt đầu về đất, hiểu không? trái cây bắt đầu thơm thì mùi thơm ấy chính là tử khí của nó, con người bắt đầu có tiếng tăm, bắt đầu có thành đạt thì đó là tử khí của họ. Khi mình bắt đầu có chùa miếu, có đệ tử thì có nghĩa là mình sắp lên bàn thờ rồi đó. Ngoài đời mà có con cháu nội vô đại học thì cái người đó sống không bao lâu. Tin tôi đi, trăm nói các khanh phải tin. Có cháu nội mà làm bác sĩ, tôi không cần biết tuổi, tôi chỉ nghe khoe thôi, tôi có thằng cháu nội mới vừa có bằng bác sĩ ở Johns Hopkins. Tôi chỉ nghe vậy là tôi biết là thôi rồi, thế là xong cả đám. Thầy chạy, bác sĩ chê mà thầy chùa khoái. Nghe bà nỗ tức là rồi, khỏe rồi, Johns Hopkins là một trường rất là nổi tiếng mà tìm cách nhét thằng cháu nội vô đó mà nó có bằng bác sĩ thì bèo bèo cũng khoảng 10-12 năm. Học xong nó còn phải đi mấy năm thực tập nữa, đâu phải học xong nó lấy cái bằng nó lớt nó mông nó ngồi đâu, nó phải đi làm mọi không công cho người ta mấy năm nữa. Nha sĩ cũng thế, đâu phải lấy cái bằng xong ra đề ra nhổ răng, răng không đau nhổ luôn, không có. Nó phải thực tập từa lưa hết sau nó mới nhổ, phải đánh dấu răng nào? Răng số mấy? số mấy, nhổ lộn sao?

Cho nên mình thấy cái mùi thơm của trái cây chính là tử khí của nó. Thì cái danh lợi của một người, sự thành đạt của một người nó chính là tử khí của người đó.

Cho nên từ năm tôi 49, 50, bây giờ quý vị thấy nói tôi già rồi, chứ đó là sự thật. Tôi biết sức khỏe của tôi nó xuống, kể từ ngày đó tôi nhìn cuộc đời, tôi thấy như mấy cái thành đạt, cái thành đạt này, thành đạt kia, tôi thấy hơi oải. Bởi vì oải không phải là tôi cao siêu gì hết, nhưng mà tôi thấy mấy người này sắp mất cái họ đang có. Tôi thấy bà con thương, tôi cũng vui chứ. Nhưng mà tôi biết rằng thường là cái nền sắp tắt, nó hay bùng lên lần cuối, phải tin chứ Ok.

Cho nên 5 chi thiên khi mà mình không có tu thiên, nó chỉ là 5 khía cạnh tâm lý cần có để chúng ta nhận biết 6 Trần. Nhưng khi chúng ta tu thiên thì nó không còn là cái cây ngoài sân nữa mà nó trở thành là cây song hồng, nó trở thành là cây côn trong tay con nhà võ, hiểu không? Quá là dễ hiểu OK? Có một lúc mình gọi nó là cục đá, nhưng có lúc người ta gọi nó là hung khí đúng không?

Tôi đọc một bài báo của công an Việt Nam, có ông thiếu tá hỏi cung một anh ăn cướp, mà sau này ông kể trên báo nghe. Ông nói trong cả đời, mấy chục năm hỏi cung tội phạm là thứ dữ, tôi chưa lần nào mà tôi lạnh xương sống, mà nổi da gà như cái lần đó. Nó còn trẻ măng à, mà tôi hỏi nó tại sao mà một người đàn bà đi chợ khuya mà anh nghĩ sao mà anh giết bà mà anh lấy có mấy trăm ngàn, chạy ra có 5, 10 đô la, là sao? Nó nói tôi đang cần tiền, cần mình giết chạy chứ mắc gì giết, nó nói không, bà biết mặt tôi. Cái ông nói mình đập nó cũng được rồi. Nói không, nó tỉnh dậy, nó biết mặt tui. Cho nên tui giết nó. Ông nói vậy thì đập nó 1 cái, 2 cái thì nó chết là thôi. Nó nói không, thấy nó còn nhút nhích là tui cứ lấy cục đá tôi gõ hoài. Thấy nó còn nhút nhích là tui còn gõ.

Cho nên cũng là cục đá đó mà có lúc được gọi là cục đá mà có lúc được gọi là hung khí. Cũng cục đá đó nhưng nhà quê lợm nhét vô miếu gọi là Ông Tà, các vị làm tôi đói bụng quá đi?

Người không có tu thiên thì họ phải nhận biết sáu trần cảnh bằng cách là dò tìm. Còn đối với người có tu thiên thì cái hành trình nhận thức ấy được thu ngắn lại. Thế là không cần đến Tâm và Tứ.

Người mà mắt yếu muốn nhìn thì phải làm sao? Hoặc là neho, nhưng người mắt ngon lành không cần những động tác dài dòng ấy. Người có răng thấy là bỏ miệng nhai, còn người không có răng gỡ từ miếng, máp máp mà rất sợ bánh ít. Tôi có tiếng là nghiêm túc nhưng mà quý vị đã thấy tôi vô cái thế không có thể giữ được nghiêm túc.

Cho nên khi mà cái Tâm mình còn yếu, còn non thì cái hành trình nhận thức ấy nó cần phải nhiều cái thao tác. Cái hoạt động đó nó cần phải nhiều cái công đoạn rườm rà và rắc rối, hiểu không? và cái điều đó nó đã ám vô cái đầu của mình đến mức mà cứ bị nghe nói bỏ Tâm và Tứ các vị còn không cam tâm cái gì trí gì, trí gì cũng phải xài cái đó, nhưng mà hồi này tôi cũng có nói rồi, có 2 trường hợp mà người ta phải dùng đến Tâm và Tứ.

1/ Trường hợp 1 là người ta dùng nó để nhận biết cảnh trần, nghe kịp không? bằng cái tâm hương thụ, hiểu không? có trường hợp, chẳng hạn như Đức Phật, khi nào Ngài không nhập thiền thì Ngài cũng phải xài cái tâm giống như của mình vậy đó, lúc đó Ngài vẫn phải xài Tâm Tứ, nghe kịp không? thì các vị đừng có ngạc nhiên là Ngài xài giống mình, ồ như vậy là tôi giống Ngài, sai. Ông tỷ phú đi cầu, ông lau chùi có xài giấy giống mình không? có nghĩa là cũng vậy thôi, ông tỷ phú ổng ngủ ông vẫn ngáy, ông tỷ phú ổng ngủ ông vẫn nghiêng răng, vẫn chảy nước miếng, bình thường. Ở đây cũng vậy, Ngài là bậc chí tôn, chí thánh, trí tuệ vô song. Nhưng khi Ngài làm những việc giống như mình, khi Ngài không có nhập thiền thì ngài cũng phải như mình. Một ông tiến sĩ xuống ruộng cũng xăn quần mà chân cũng vẫn dính sinh, chứ không thể nào một tiến sĩ bước xuống ruộng mà không xăn thì lát nữa làm sao lên xe ngồi. Tiến sĩ ăn rồi cũng phải xĩa răng chứ để nguyên con rau muống nó dính ở đây coi nó kỳ lắm, làm sao đọc điển văn, OK. Tiến sĩ vẫn phải dùng tâm, hiểu không? Y như mình, nhưng mà có một điều khác như vậy, khi cầm cây viết lên giải quyết cái gì thì hình như nó quá cái tâm của mình. Khi mà chả đứng trước đám đông mà chả phát biểu, chả nói cái gì, tui không sure là tui hiểu, OK. Hoặc là chả vẽ chả viết sách tùm lum, tui không biết cái gì đó là chuyện tiến sĩ. Nhưng mà lúc chả vô toilet, tui đoán chả giống tui, hiểu không? hoặc là tui thấy chả đi ra cột điện, tui kéo zipper là The same.

Có 2 trường hợp phải dùng Tâm Tứ.

1/ Là vì người ta trình độ còn thấp, chưa chứng thiền, người ta phải dùng nó.

2/ Là khi người ta làm cái việc bình thường không dùng đến thiền định thì người ta phải dùng nó.

Không phải lúc nào ông tỷ phú ổng cũng lấy cái vụ giàu sang của ổng ra để làm việc, hiểu không? Đi toilet mà giàu cái gì? Trời ơi, ăn nhấm vú sữa non nó rặn y như mình. Nhưng mà có một điều là ra khỏi toilet rồi hoặc là lúc đang trong đó là ông đã gọi phone rồi.

Thì là Tâm Tứ khi không tu thì nó là khía cạnh tâm lý cần thiết. Nhưng khi tu rồi nó đã trở thành công cụ để đối phó với 5 thứ phiền cái, có hiểu chưa? 5 thứ phiền cái đó là gì?

- Đó là Tham dục là niềm đam mê trong năm trần cảnh.

- Sân độc là niềm bất mãn trong năm trần cảnh.

- Trạo hối là gì? Là sự rầy rứt với những điều mà mình đã làm và không chịu làm, những điều mình đã nói và không chịu nói, những điều mình đã nghĩ và những điều mình không chịu nghĩ thì gọi là trạo hối.

Tất cả những cái sự rầy rứt của các vị, những sự hối hận của các vị nó đều nằm trong mấy cái điều đó. Done và undone, hiểu hông? tại sao hôm qua lẽ ra đưa má đi ra phi trường, có cái câu như vậy mà tại sao mình không chịu nói? Tại sao đưa má ra phi trường lần cuối mà tại sao mình lại nói câu đó? Hiểu không? Cả hai cái điều là hối hận hết đúng không? Tại sao mình lại nói câu đó, mà tại sao mình không chịu nói câu đó? Còn tại sao mình làm chuyện đó, tại sao mình không chịu làm chuyện đó. Tại sao mình lại nghĩ như vậy, tại sao mình không chịu hiểu như vậy.

Như vậy thì cái rầy rứt nó cũng là một thứ gì phiền não, và nếu các vị nghĩ kỹ trong đời sống, các vị có rất nhiều những giây phút rầy rứt, các vị hiểu không?

Ví dụ như hồi nãy trước khi lên đây biết đi tiểu, thì bây giờ mình đâu có cần khó chịu như vậy. Đó cũng là cái hối hận, undone. Rồi sao hồi nãy cái bà kia bả chào mình mà mình lo nói phone, mình không nói bà 1 câu gì đó, lâu lắm mới gặp bà 1 lần, mà bà gặp mình bả mừng, mà mình dạ rồi mình đi luôn, lòng rầy rứt, nếu lương tâm còn có răng.

- Thì có trường hợp cái đó là trạo hối, cái đó là hối. Còn trạo vọng tưởng ở đây có nghĩa là cái tâm nó không tập trung.

- Rồi còn cái hoài nghi là sao? Hoài nghi là hoang mang, nghi hoặc không dứt khoát Không biết rằng cái con đường mà mình đang đi là đúng hay sai không tin lắm, thì đó là hoài nghi. Có nhiều người định nghĩa là hoài nghi Tam Bảo là không có đúng. Tùy chỗ, có những chỗ hoài nghi có dính líu đến Tam Bảo nhưng mà hoài nghi ở trong 5 triền cái thì không có dính líu với Tam Bảo, là vì sao? là vì có lúc không có Phật pháp ra đời người ta vẫn đắc thiền mà, không có Phật pháp người ta vẫn có si hoài nghi mà, mà lúc đó người ta đâu có biết Phật là gì mà hoài nghi, cho nên người ta chỉ hoang mang cái con đường mà người ta đang đi thôi, không biết sư phụ dạy vậy có đúng không ta? Sư phụ dạy có đúng không? không biết cái con đường này có dẫn tới kết quả như vậy không? không

biết mình có tu đúng như là Sư phụ không? thì cái đó là hoài nghi. Mà muốn điều trị cái hoài nghi thì anh phải có trang bị tùm lum những thứ, hiểu không? Là phải có niềm tin và phải có trí tuệ. Khi mà anh có trí tuệ, anh hiểu điều anh tin thì anh mới tin cái điều anh hiểu. Có nhớ cái điều hôm qua tôi nói. Anh phải hiểu được cái điều anh tin thì anh mới tin điều anh hiểu. Còn nếu mà anh không hiểu lắm điều anh tin thì anh cũng không tin lắm điều anh hiểu.

Như trong chuyện đạo có kể cái câu chuyện mà nhiều người họ chỉ diễn dịch nó ở một cái nghĩa rất là cạn. Là Tăng Sâm là một cái người con chí hiếu và hiền lành nổi tiếng. Nổi tiếng trong lịch sử Tàu, có hiếu lắm. Ở cái làng kế bên Tăng Sâm cũng có một người cũng tên Tăng Sâm mà anh đó đi giết người. Mấy bà tám ngoài chợ, nghe nói Tăng Sâm giết người, Tăng Sâm giết người. Thì người ta mới hết hồn, người ta mới chạy về nói với mẹ của Tăng Sâm, trời đất ơi, thằng Tăng Sâm con bà nó giết người ngoài chợ đó. Thì bà đang ngồi dệt vải, bà biết con bà mà, bà nói không, ai, chắc lộn ai chứ con tôi...Cái người thứ nói cái thằng Tăng Sâm nó giết người rồi kia. Thì bà hơi chột dạ, nhưng bà nghĩ, con bà, bà rành lắm. Nhưng mà tới cái lần thứ 3, thứ 4, người ta nói, trời ơi bà ơi bà, bà không nghe gì cả, thằng Sâm con bà đó, trời ơi tôi đâu có ngờ nó hiền như vậy mà nó giết, nó đâm người ta lòi ruột, nó còn lách con dao đó vô nữa. Thì bà nghe bà hết hồn, bà chạy riết ra ngoài chợ để kiếm con. Thì ra đó bà mới biết là cái thằng Sâm đó là thằng Sâm của xóm trên, hiểu không? Có nghĩa rằng tuy bà tin con nhưng mà cái niềm tin đó nó cũng không chặt lắm.

Chúng ta hôm nay, chúng ta nói chúng ta tin Phật nhưng chúng ta học giáo lý được bao nhiêu? bắt quá các vị tin hiểu giáo lý là qua mấy ông thầy chùa, như tôi các vị thầy ông vui vui thấy hồng nói nghe cũng được. Nhưng mà mai chiều có thầy Minh Dung, thầy Pháp Hoà, thầy Pháp Trí về đây thầy ông nói có lý hơn.

Tôi nhớ có cái ông Quan đó ông tham những, ông ngồi trước tòa, ngồi ngoài cái chỗ xử án đó. Thì cái thằng Tèo, thằng Tí nó kiện nhau. Thì thằng Tèo nó nói là con trâu của thằng này nó vô đất của con, con bắt nó đền mà nó không chịu. Bây giờ quan xử đi, có 5 quan tiền mà nó không chịu đền. Nó đưa vầy nà (đưa 2 ngón tay), ờ được rồi, cái thằng chủ đất là được thằng kia đền đúng rồi, trâu vô đất người ta.

- Thì cái thằng chủ trâu nó dơ vầy (4 ngón tay), nhưng tao nghĩ là cái thằng chủ trâu nó đúng hơn.
- Cái thằng chủ đất nói hồi nãy quan nói con đúng mà, mày đúng nhưng mà thằng này đúng hơn, mày đúng nhưng mà nó đúng hơn nữa.

Thì ở đây cũng vậy, quý vị thấy ông thầy này ông nói được, nhưng một bữa quý vị nghe ông khác thấy được hơn, bởi vì các vị không hiểu lắm cái điều mà các vị tin hôm nay, cho nên mai một các vị cũng không tin lắm cái điều mà các vị thấy.

Tôi không hề có ý muốn các vị tin tôi, vì sao? Vì nếu chỉ nhắm mắt mà tin tôi, thì tôi vẫn nhắc lại một câu trong kinh Thánh Coran của Đạo Hồi:

- Bất hạnh và nhục nhã thay cho kẻ nào mà được nguyên một đám đông ngu xuẩn nó ủng hộ. Xấu hổ thay cho cái kẻ nào được nguyên một đám đông ngu xuẩn ủng hộ.

Thì cái thằng ham danh mà lộ bịch thì nó thấy khoái. Nhưng một thằng mà nó hơi tỉnh tỉnh, nó thấy cái tràng vỗ tay, nó rất là mong manh, hiểu không? có hiểu cái chuyện đó không? cho nên tôi không mong các vị tin tôi, nhưng mà cái chuyện duy nhất mà tôi muốn làm ở đây, đó là tôi đến đây tôi chỉ đánh động cái suy nghĩ của các vị thôi, tôi muốn wake up các vị thôi. Tôi muốn gợi ý cho các vị rằng làm ơn về suy nghĩ lại những điều mình đã học, đã nghe, đã suy tư, mình đã hiểu về Phật pháp, đừng có tiếp tục đi theo lối mòn nữa. Bởi vì xưa nay chỉ có trâu quen ngõ, chó quen đường, chứ con người luôn luôn biết tìm đến lối mới. Con người là thứ động vật luôn luôn biết nghi ngờ cái con đường dưới chân của mình. Tại sao tôi lấy cái tên Kalama tôi đặt cho cái thiền viện tôi làm bên Miến Điện. Bởi vì Kalama là tên một ngôi làng mà ở đó Đức Phật đã giảng một bài kinh vô cùng nổi tiếng. Và hôm nay rất nhiều người ở Âu Mỹ đã đến với Đạo Phật nhờ đọc bài kinh đó. Một hôm, Thế Tôn đến làng Kalama dân chúng họ ồ ra, họ thấy Ngài đẹp quá, Tăng đoàn thanh tịnh quá, khả kính quá. Họ ra, họ chào, họ hỏi mời nước, đánh lễ. Xong rồi họ nói, thưa Sa môn, trước Ngài, có rất là nhiều, trước khi Ngài đến đây, có rất là nhiều vị thầy, bà, tới đây ai cũng nói mình number one hết. Tụi con hoang mang quá, cha nào cũng có lý hết. Bây giờ tới đây con mới nhìn Ngài con thấy Ngài cũng có lý luôn, con không biết ai đúng?

Thì Đức Phật Ngài nói các người thắc mắc như vậy là đúng. Ai ở hoàn cảnh đó cũng phải như vậy thôi. Thôi thì thế này, đây là một công thức để sống đời, trước những tình huống như vậy.

- Chớ vội bác bỏ ai. Chớ vội tin theo ai mà hãy suy xét cái nội dung của điều họ nói.
- Nếu mà nó thuận ứng với điều lành, nó giúp cho mình tiến bộ thì mình theo.
- Còn nếu mình thấy nó đi ngược lại cái sự thật của chân lý và nó vô ích, thì hãy để nó qua một bên.
- Rồi đặc biệt Ngài mới nhấn mạnh là đừng vội tin những gì mà đã thuộc về truyền thống.
- Đừng vội tin điều gì đó chỉ vì nó được tuyên bố bởi một người nổi tiếng, bởi một tập thể nổi tiếng.
- Đừng vội tin điều gì đó chỉ vì nó đã được ghi chép trong kinh điển lâu đời.
- Đừng vội tin điều gì đó được tuyên bố bởi một người nổi tiếng. Một tập thể nổi tiếng, đã được người ta truyền khẩu nhiều đời và đặc biệt là nó đã được ghi chép trong kinh điển, trong Thánh điển đã được tất cả do con người tạo ra. Con người có thể chép đúng và con người có thể chép sai.

Và bài Kinh đó đã làm thay đổi diện mạo Phật giáo. Bài kinh rất là ngắn. Nhưng mà nó là một cái tiếng chuông cảnh tỉnh toàn nhân loại trong suốt 26 thế kỷ và đặc điểm là người Tây phương khi họ mở kinh Thánh của Chúa ra họ thấy, phúc thay cho kẻ nào chưa thấy đã tin. Họ bị sốc, tới lúc họ mở kinh Phật ra họ đọc bài Kalama, chảy nước mắt, ướt Kinh. Họ không ngờ rằng 600 năm trước Chúa Giê-Su, một nhân vật Ấn Độ đã nói một cái điều khủng khiếp như vậy.

- Bên Kinh Thánh nói: Phúc thay cho kẻ nào chưa thấy đã tin.
- Kinh Phật nói đã tin rồi làm ơn nghiên cứu thêm điều mình đã thấy.
- Và bên Hồi giáo thì nói Xấu hổ thay cho kẻ nào, được nguyên một đám đông ngu xuẩn ủng hộ, làm fan cứng, hiểu không? Và tôi nói thiệt, trong tình cảm nam nữ cũng vậy thôi. Nếu có một người mà yêu tôi, thì họ hiểu tôi, thì tôi cảm kích. Còn yêu tôi chỉ vì một vài lý do tào lao bí đao nào đó. Nó thương dễ thì cũng bỏ dễ, nhớ không? Họ thương dễ, họ bỏ dễ lắm. Họ tin dễ thì họ cũng chửi dễ lắm. Khen dễ thì chửi dễ. Chuyện đó đơn giản cái cây gì trồng mà nó mau lớn thì cây đó cũng mau héo phải không? Mấy cái cây lâu năm tôi quý tôi lạy nó cũng không có lên nữa. Cây sao, cây dầu, măng cụt, sầu riêng vừa trồng vừa khóc, năn nỉ, van lơn, cầu khẩn, hăm dọa mà nó không chịu lớn. Còn 3 cái cây tào lao như cây ớt, cây cà vừa trồng vừa chửi, nó vẫn lớn ào ào. Đó là loại cây ngắn hạn, cây ngắn ngày, hiểu hả? sao cười?

Cho nên 5 Chi Thiên là gì? 5 Chi thiên đây là dấu, nó nằm ở cái tầng dưới này. Có nó ở đâu thì mình biết rằng nó đã hủy hoại cái khả năng tâm linh của chúng sinh. Tại vì nó là dấu hiệu, là cái nạn mà, là cây nạn chống, nó là cái dấu hiệu của người có cái tâm lực yếu kém, và đồng thời bản thân nó cũng là lửa là bởi vì chính nó có khả năng thiêu đốt 5 triền cái.

Nó được gọi là chi thiên, thiên nghĩa là đốt đúng không? Mà bản thân 5 cái này là nó có khả năng thiêu đốt 5 triền cái đó, 5 thứ phiền não, mà dĩ nhiên là trong trường hợp mà nó ở trong tâm thức một người tu thiên thôi, thì nó mới được kể là 5 ngọn lửa. Chứ ngoài cái đó ra thì nó là dấu hiệu của một cái tâm thức yếu kém, hiểu không? Các vị có biết con nít nó thích chơi mấy cái cọng thun, có biết không? Thì mình thấy đứa bé nào mà nó đeo một chùm mấy cái cọng như vậy là mình biết là nó còn ham chơi nhưng mà tại sao mình vô bếp chỗ cái sink mình thấy mấy bà, mấy cô mà máng một cái đồng thun đó mình không nghĩ là đồ chơi, tại sao vậy? Vì cái đó là của người lớn máng vô. Mà trong khi đó cũng cái đồng dây thun đó mà nó máng vô trong tay đứa bé thì mình hiểu là đồ chơi, đó là dấu hiệu của trẻ con, hiểu không?

Đó, cho nên 5 chi thiên được kể là năm ngọn lửa bởi vì nhiều lý do, lý do quan trọng nhất đó là 5 ngọn lửa thiêu đốt 5 thứ phiền não căn bản của chúng sinh. Năm thứ phiền não cấp thấp. Cấp thấp là sao? Đừng có nghe nói phiền não cấp thấp rồi coi thường. Cấp thấp đây có nghĩa là năm thứ phiền não căn bản đó. Căn bản là 5 thứ phiền não nền đó. Thì năm thứ triền cái là năm thứ phiền não nền.

Nền là sao? Nền là cái chỗ thấp nhất trong nhà đúng không? thì 5 thứ phiền não nền là tham dục, sân độc, trạo hối, hoài nghi, hôn thuy. Hôn thuy cái này độc lắm.

- Hôn thuy. Hôn là hôn trầm có nghĩa là đã đuối làm biến.

- Còn thuy miên là buồn ngủ.

Các vị đừng có chê 2 cái này, 2 cái này nó độc, không có chê mà đừng coi thường, 2 cái này nó độc dữ lắm. Có nhiều khi mình muốn làm cái gì đó mà nó cứ...hết pin, mà mình không ngờ nó là một thứ phiền não rất là ác. Chính nó làm thiêu hủy bao nhiêu cái sức sống các vị có biết không?

Một ông giáo sư kinh tế người Mỹ, ông qua Việt Nam, ông đi một vòng, ông trở về Mỹ, ông viết một bài article. Ông nói rằng ngoài cái cơ chế chính trị dẫn đến cái cơ chế kinh tế, cơ chế xã hội khiến cho đất nước nghèo khó, nó còn có một chuyện nữa chính vì cái cơ chế chính trị nó dẫn đến cơ chế văn hóa, nó dẫn đến cơ chế tâm thức, xã hội khiến cho một đất nước mà mỗi ngày có hàng triệu đàn ông thanh niên ra ngồi quán cà phê mấy tiếng đồng hồ, rồi tới chiều nhậu cho mấy tiếng nữa nó, nó làm cho cả một đất nước lừ đừ. Một đoàn tàu chạy chậm thì nó sẽ là chặn đứng nguyên cái đường ray, hiểu không? Còn những lần các vị mà chờ đèn đỏ, các vị thấy cái tên mà đậu hàng đầu, lúc đèn xanh nó chưa chịu chạy nó lo hôn, nó lo chat. Có đứa nó hôn cái con nhỏ kế bên, còn có đứa nó lo nó chat. Làm nguyên một rừng xe phía sau phải chờ nó, hiểu không?

Ở đây cũng vậy, một người đứng đầu đất nước mà cái đầu óc nó lừ đừ thì cả một dân tộc bị chậm tiến. Một tâm thức mà bị cái trạng thái hôn thụy nó làm cho lừ đừ thì nguyên một cái dòng tâm thức đó bị đóng khung, bao nhiêu trí tuệ, bao nhiêu tâm huyết dụt hết. Bởi vậy nó ăn xong nó ngủ nhè, ăn xong nó ngâm cây tằm rồi nó lên võng đưa kệt, kệt, đọc báo. Ông tiến sỹ giáo sư người Mỹ ông viết một cái câu rất la dễ sợ vì cái cơ chế này nó dẫn đến cơ chế kia, cuối cùng nó mới dẫn đến một cái nền tảng tâm thức xã hội, đó là thích nhàn nhã, thích thư nhàn. Mỗi ngày có hàng triệu đàn ông thanh niên Việt Nam vốn dĩ là những cái nguồn lao động cực mạnh và chủ đạo, chủ yếu của đất nước lại đổ ra quán cà phê rồi dầm dề mấy giờ đồng hồ với một cặp mắt sắc bén của một nhà nghiên cứu, họ thấy hết. Không có gì không thấy, không có đất nước nào mà người ta dầm dề ngoài hàng quán như Việt Nam. Ngay cả cái việc thấy các sinh viên vào trong Starbucks ngồi, ngồi đó chơi, ngồi đó làm gì? Nó học trong đó, chứ không phải như mình ngồi ngâm cây tằm nói dóc, kể bà Tư, bà Tám. Cái đó là đang hủy hoại sức sống của bản thân, của dân tộc, của xã hội, của đất nước hiểu không? Còn mình vô trong Starbucks mình thấy, nó kêu ly nó để đó, nó lật lật, nó tra, mắt nhúu, mày nhăn tùm lum hết. Còn mình thì thấy cái cách uống cà phê của mình, nó nhìn là thấy đất nước đi xuống rồi.

Thì tôi không hề nói chính trị ở đây, tôi biết khi gì tôi nói. Mà tôi chỉ nói rằng là một cái tâm hồn mà nó bị hôn thụy chi phối, nó giống như một đất nước mà đang bị cái đám làm biếng nó làm trì trệ.

- Cho nên ham thích trong vật chất gọi là tham độc, cái này nó độc khỏi nói rồi, vì thích mà chuyện gì cũng làm.

- Thứ hai sân độc có nghĩa là vì bất mãn mà chuyện gì cũng làm đúng không?

- Thứ ba là hôn thụy, vì cái tâm thức trì trệ hết pin nó làm chặn đứng cho toàn bộ cái sức mạnh của một con người.

- Và trạo hối có nghĩa là cái rây rứt, ta làm bậy thì ta phải biết ăn năn. Tuy nhiên, ăn năn cho đúng ăn năn như thế nào?

Sám tiền khiến hối hận quá. Có nghĩa là sao? ăn năn chuyện cũ để mai một đừng làm chuyện mới thì cái đó được gọi là sám hối, được gọi là ăn năn. Còn nếu ăn năn chỉ để rây rứt rồi mai một tái phạm làm tiếp thì cái đó đi chết đi, hiểu không? Có nghĩa là mình nhớ lại chuyện xấu để coi nó là một bài học kinh nghiệm thì nên nhớ, còn nếu nhớ lại để mà nó chỉ là một vết thương rỉ máu thì không nên, hiểu không?

Tôi biết có rất nhiều gia đình tan nát chỉ vì bà vợ lắm lời, ông chồng ổng lơ thì thôi, thấy tha được thì tha, không tha được thì ly dị, còn nếu tha được thì làm lơ. Đàng này cứ lai rai nói hoài, nói riết nó nản, rồi trách sao mà người ta oải. Mà chuyện không có đáng mà tha được thì tha, hiểu không? đương nhiên tui tui bên đàn ông, đầu tiên tui tui cũng năn nỉ, trước khi năn nỉ, tui tui đã chối, chối trắng án, mà không trắng thì tui tui xin lỗi rồi. Mà đàng này không tha, thì tự nhiên nó banh nhà vậy đó. Mà người ta đã chối là mình phải thương người ta, thương là sao? nó không sợ mình mắc gì nó chối? chối là dấu hiệu của sự từng phục. Nó chối không xong, nó chuyển tông nó xin lỗi. Mà mình vẫn không chịu hiểu, mà mình tiếp tục bơi móc hoài. Cứ mỗi lần nó cầm chén cơm là moi chuyện cũ ra. Bởi nói vụ con Lan, cũng tức, vụ con Hương, cũng tức nói riết tới thẳng này nó tức thiệt. Nó tức thiệt là tới phiên mình hết tức.

Cho nên làm bậy mà biết rây rứt là chuyện tốt, nhưng mà rây rứt phải xem nó là bài học rút kinh nghiệm sâu sắc thì được. Còn nếu mà biến cái rây rứt đó trở thành một vết thương lòng rỉ máu cho mình và rỉ cho người thì không nên rỉ nữa, vì nhà đã hết bông gòn.

- Còn cái trạo cử, đây là một thứ phiền não tại sao? Bởi vì các vị dùi cái mũi khoan, các vị có cần chính xác không? Không chính xác thì nó trật mũi khoan là không được việc. Các vị gọt một trái táo, các vị có cần cái đường dao nó đi chính xác không? Cần chứ. Chính xác nghĩa là đường dao nó đi dưới muống, có cần không? Bà nói tùy, có lúc thích vô tay, có lúc thích vô táo đúng không? sao mà tùy được. Tôi hỏi khi gọt táo mình có muốn con dao nó đi đúng cái hướng mình..

Rồi, như vậy thì làm cái gì mình cũng cần cái sự chính xác đúng không? Ấy vậy mà cái thằng cha trạo cử là chả hổng cho mình làm, chả lấy đi cái quyền chính xác của mình. Chả lại lấy đi cái sự chính xác. Hỏi còn làm ăn việc gì nữa. Như có cái anh sỹ quan hướng dẫn tân binh, anh mới hỏi cái anh tân binh tại sao mình bắn mình phải nhắm một con, anh nói nhắm hai con không thấy đường, có hiểu không? tôi không muốn giỡn mà tôi thấy quý vị tôi ghét quá, tôi phải rút thời giờ giảng dạy chuyển qua giỡn.

Có nghĩa là mình làm cái gì mình cũng cần cái sự chính xác. Đây là lý do tại sao mà người ta phải nhắm bớt một con để người ta tập trung, người ta nhìn, hiểu không? đây, mà bây giờ cái cha trạo cử chả lấy đi cái sự chính xác của mình, vậy chả có phải là cái thứ phiền não không? Mình muốn nhìn cái gì thì mình cần xoáy, cần chấm đúng mức. Còn thằng chả là xoay qua, xoay lại thì không có làm ăn gì hết.

Cho nên là cái sự phóng dật đó là một thứ phiền não, không có tập trung, không có chuyên tâm, là một thứ phiền não.

- Và cuối cùng hoài nghi là một thứ phiền não là bởi vì khi mình hoang mang, mình nghi hoặc, nghi ngờ, tâm nó không có cái sự kiên định thì cũng không làm được việc đúng không? Mình tin chắc rằng ở trong toilet không có người mình mới dám đẩy cửa vô đúng không? Hiểu không? cho nên cái chuyện đi toilet không phải dễ, mình phải sure là đó không có người. Có một câu hỏi như thế này nếu một người đàn ông tình cờ xô cửa vào một toilet và thấy một người đàn bà đang ngồi trong đó thì anh ta nên nói câu nào được xem là thông minh nhất? xin lỗi anh, tôi nhầm.

Khi thấy một người đàn bà trong đó mà mình đẩy vô thấy bà, mà mình nói là xin lỗi ông là bà mừng? Tại vì bà thấy rằng bà là ông? Có nghĩa là thằng chả chưa thấy mình, nhưng trong khi đó là mình thấy hết rồi, hiểu không? Nên nhớ những cái tôi trao truyền cho quý vị có nhiều khi do tôi nghĩ, nhiều khi do tôi đọc, có khi do tôi nghe, miễn là cái đó xài được. Thí dụ tôi mời các vị ăn bánh, đâu có nhất thiết là bánh đó do tôi nấu, mà do cái bà hàng xóm bà đưa tôi, tôi đem mới cũng được vậy, chớ đâu phải tôi mời bánh xèo là tôi phải biết đồ bánh xèo, tôi thấy quý vị đi toilet, tôi đưa cuộn giấy, cuộn giấy đó đâu phải cuộn giấy tôi làm ra đâu, mà cuộn giấy đó tôi đã xài rồi tôi đưa thôi.

Như vậy, Tâm, Tứ, Hỷ, Lạc, Định, 5 cái này là 5 ngọn lửa, đúng không? Nó thiêu cháy 5 cái phiền não đó thì được gọi là thiền.

Rồi tiếp theo 2 cái nữa đó là Ưu và Xả, tại sao nó cũng được gọi là chi thiền, cũng được gọi là ngọn lửa, tại sao? Là bởi vì chính cái Ưu nó làm cho...cái lo buồn nó làm cho mình bị héo úa, biết không? Cái lo, sợ, ghét, giận, ghen tuôn, tức, tối, gồm nhiều thứ lắm nha: Ghen, giận, rồi ghen tuôn, sợ hãi, tức tối, mấy cái này nó đều thuộc về Ưu hết. Và chính mấy cái này nó làm cho mình héo úa, các vị có tin rằng cái da của mình xấu đi khi mà mình thường xuyên sống với cái tâm trạng mà tiêu cực không? Có ai tin chuyện đó không? Tiêu cực thường xuyên là sống trong cái hờn giận, ghen tuông, âm ý, dễ bị cái u xơ, trong bao tử, dễ bị suy nhược thần kinh. Mà chưa hết khi mình hờn giận ghen tuông nhiều quá mình rất dễ bị màu da nó xấu đi. Mặc dù lúc này tôi đang đen nhưng mà không phải do...mới đi tắm biển. Bởi vì nó là lửa nó đốt. Ưu là lửa nó đốt nhiều thứ.

Và cái Xả tại sao nó được gọi là lửa? Là bởi vì toàn bộ đời sống chúng sanh nói cách nào đó thì nó chỉ là thế giới của cảm xúc mà hôm qua tôi giải thích rồi đúng không? Thế giới này chỉ là thế giới của cảm xúc thôi, có nghĩa là từ lúc mình ở trong bụng mẹ đến lúc mình đi vào quan tài mình luôn luôn sống với cảm xúc, nghĩa là sao? Đi tìm cái dễ chịu, đi chạy trốn cái khó chịu đúng không? Tại sao thích ngồi xe này không thích ngồi xe kia? Tại sao trời nắng phải xài máy lạnh? Tại sao mùa lạnh phải xài máy..là để đi tìm cảm xúc đúng không? Tại sao đi tìm người mình thương, tại sao khó chịu khi gặp người mình ghét, đó là cảm xúc. Cả đời của mình mình sống trong cảm xúc, dễ chịu hoặc khó chịu. Mà cái người mà đặc tứ thiền trở lên thì họ trừ Xả, hiểu không? Thì với cái Xả đó là họ thiêu hủy luôn những cái cảm xúc này nọ, những cái cảm xúc khác, cái Xả, cái hừng hờ nó thiêu

hủy những cảm xúc khác. Cho nên nó được gọi là lửa và cái Ưu được gọi là lửa bởi vì nó thiêu hủy cảm giác dễ chịu và vui vẻ, nó cũng là lửa thì 7 cái này được gọi là lửa mà tại sao ở đây không nói Tham, Sân, Si mà lại nói 7 cái này, hiểu không? có chỗ Đức Phật nói Tham, Sân, Si là lửa. Nhưng tại sao chỗ này Ngài lại đem 7 cái này là lửa, là vì sao? vì Tham, Sân, Si chỉ có ở phàm phu đúng không, còn 7 cái này nó có ở tất cả mọi người đúng không? bây giờ hiểu chưa? tức là ở bậc Thánh có 7 chi thiền này hay không?

A Na Hàm, A La Hán thì không còn Ưu đúng không? Nhưng mà A Na Hàm, A La Hán còn 6 chi kia có nghĩa là Tầm, Tứ, Hỷ, Lạc, Định và Xả còn, hiểu không? Mà khi nào mà mấy cái này mà nó có mặt thì nó sẽ thiêu đốt cái mà không cần thiết. Cái gì đối lập với nó, nó thiêu đốt. Hiểu không ta? Thì do đó 6 cái góc cạnh tâm lý này được gọi là 7 ngọn lửa.

Và tôi nhắc lại lần nữa. Trong từng phút trôi qua, trong từng giây trôi qua, có những thứ trong lòng ta đang bị đốt cháy để nhường chỗ cho một cái khác. Ví dụ như nói về thân xác lần trước đi. Các vị có biết rằng thân xác này nó luôn bị đốt nóng để mà cái tế bào chết nó đẩy ra, nó làm thành những thứ da khô, rồi cứt rai, các vị có biết cái đó không? Dạ, đó là thân xác mình. Thân xác mình đó là một cái lò đốt, một cái nhà máy rất là lớn. Nó đốt năng lượng, nó tiêu thụ năng lượng. Và trong đời sống tâm lý mình cũng vậy, trong từng phút chúng ta có vô số thứ được giữ lại, có vô số thứ nó bị đẩy, nó bị tẩy xóa, vấn đề là mình lấy cái tốt mình đốt cái xấu hay là lấy cái xấu mình đốt cái tốt thì tùy người. Luôn luôn, mình luôn luôn có những cuộc chiến, cuộc chiến tranh, những cuộc đấu tranh, những cuộc biểu tình, những cuộc đảo chánh rần rần trong đây mà mình không biết, vì nó quá quen thuộc mình không có ngờ ở trong đó nó rối như vậy. Thí dụ như quý vị không có đi thực tế trong rừng khuya, các vị không có kiến thức về sinh học. Thì các vị không có ngờ rằng rừng khuya nó là một cuộc chiến trường khốc liệt, các vị có biết cái đó không? tức là cái con nhỏ nó bị con lớn nó ăn hiếp, con yếu nó bị con mạnh nó ăn hiếp mà một cuộc chiến âm thầm mà vô cùng rừng rợn các vị có biết không? giờ đó là giờ của mấy con beo, con cạp đi kiếm ăn, giờ đó là mấy con trăn, con rắn nó đi kiếm ăn, giờ đó là những con côn trùng nó trở thành mồi cho mấy con thú lớn. Bên Châu Phi nó có một câu nói mà tôi rất là muốn viết lên để treo trên tường, câu nói rất là hay, câu nói đó là của người Châu Phi nhưng mà nó là một câu nói thu gọn cái nội dung Phật Pháp, mà người Châu Phi nói họ còn không biết đó là nội dung Phật Pháp.

Tôi nói chậm cho nghe nè: Mỗi sáng, con sư tử phải chạy để đi kiếm mồi, và những con nai phải chạy để không làm mồi cho sư tử. Có thấy câu đó hay thế nào không? Đời sống là một cuộc đi, là một cuộc chạy, mỗi sáng con sư tử phải chạy để đi kiếm mồi và mỗi sáng con nai phải chạy để không làm mồi. Cuộc đời nó là một cuộc đua, nó là một cuộc sống rất là vất vả, đứa mạnh nó phải vất vả để nó ăn hiếp đứa yếu và đứa yếu phải vất vả để chạy trốn đứa mạnh và cuộc sống cứ thế dần trôi, dần trôi ngày này qua tháng khác, hai con một hột, hai con một hột hiểu không? Có nghĩa là thằng bán thì chờ đứa mua, mà đứa mua thì tìm đứa bán. Hễ đứa nào nó bán được món như ý thì có nghĩa là có đứa bị mua hớ, hiểu không? Nhưng có người, có anh chàng kia anh hỏi thằng bạn, con vợ tao nó lấy thằng Tèo tao phải làm sao? nó nói mày đừng giận tao nói, mày phải trả thù thằng Tèo bằng cách ghê gớm nhất là đem tặng con vợ lăng lơ cho nó luôn. Thế giới này nó nghĩa là thằng này được, thằng kia mất, thằng kia mất, thằng nọ được, thằng kia mất, thằng kia mất có nghĩa là liên tục như vậy, phải có một người bán được giá, có nghĩa có một người bị mua hớ, phải có một người chài mồi, chài được vợ chồng của người khác thì phải có một thằng bị mất vợ, mất chồng. Cuộc sống nó được lấp đầy bởi những cái sự trái ngang, bẽ bàng và phủ phàng đó. Tôi thích cái câu đó lắm. Mỗi sáng con sư tử phải chạy để đi kiếm mồi, và những con nai phải chạy để không bị làm mồi cho sư tử. Cái câu đó nghe rất là thường, nhưng mà nó chính là diện mạo của xã hội, diện mạo của đời sống, diện mạo của thế giới và diện mạo của cả một dòng chảy luân hồi.

Đó là mình học về Thiên Duyên, bây giờ mình nói qua cái Đạo Duyên, mình cũng đủ thời gian nói qua cái Đạo Duyên. Đạo Duyên là sự tác động của những điều kiện tâm lý có tác dụng đưa ta về một nơi chốn nào đó, có hiểu tôi nói gì, có hiểu câu đó không? không giải thích, không hiểu. Tức là Đạo Duyên là cái gì, cái sức mạnh, từ những cái điều kiện mà nó có tác dụng để đưa người ta về...bây giờ nghe tôi nói nè... Để có mặt trong một cái cuộc đi camping thì mình có cần đến cái cooler không? Mình có cần đến cái hộp quẹt không? Cần con dao, cần mấy cái ghế xếp, cần cái lều đúng không? thì nhờ những cái đó nó cộng lại nó mới cho phép mình được đi vào rừng, đi ra biển,

đi camping đúng không? Rồi chưa hết cuối cùng phải có chiếc xe. Nhờ những cái hỗ trợ đó mà mình mới có thể thực hiện một chuyến đi, một cái journey đúng không? Thì những cái điều kiện mà để hỗ trợ cho ta thực hiện một journey, những cái đó được gọi là Đạo Duyên.

Đạo là đường, Duyên là condition, hiểu không? Đạo Duyên tức là những cái gì mà nó giúp đưa ta đi về một nơi chỗ nào đó, thì đó được gọi là Đạo Duyên. Đạo Duyên ở đây gồm có Bát Chánh Đạo và Bát Tà Đạo.

Bát Chánh Đạo đó là Chánh Kiến, Chánh Tư Duy, mình đã định nghĩa rồi. Nói chung là Chánh Kiến... Bát Chánh Đạo ở đây là 8 cái con đường, 8 cái hướng hoạt động đúng đắn mà để đưa ta về 2 nơi.

Bát Chánh Đạo là con đường đưa ta về một trong hai điểm đến sau đây:

- Đủ duyên ba la mật thì ta chứng Thánh.
- Nếu chưa đủ duyên thì ta được về các cõi nhân thiên.

Còn Bát Tà Đạo thì cũng đưa ta về hai đích đến:

- Quả xấu tái sinh là sự đầu thai vào các cảnh giới đau khổ.
  - Và quả xấu bình sinh là những nỗi khổ niềm đau mà ta phải gánh chịu trong đời sống thường nhật.
- Bây giờ nghe tôi nói nè, cái thứ nhất do tôi làm các điều ác, cho nên mấy kiếp sau tôi đã sanh vô các cái cảnh giới như là con này con kia, hiểu không? Cái đó gọi là quả xấu tái sinh.

Còn quả xấu bình sinh là sao? Quả xấu bình sinh có nghĩa là sau khi làm con người, làm con chó, tôi bị đói, bị bệnh, bị đánh đập, bị thương tích, tật nguyên, hiểu không? Các vị có đồng ý với tôi là cũng làm chó, nhưng có con chó sướng, con chó khổ. Rồi bây giờ, có nhiều khi có những kiếp tôi sinh ra, tôi không có phải chịu cái quả xấu tái sinh. Bởi vì lúc đó tôi được đầu thai bằng cái quả tốt tái sinh. Nhưng mà tôi lại sinh ra, tôi đầu thai cõi lành là cõi người. Nhưng mà tôi lại bị cái quả xấu bình sinh nên lại là quả khổ. Cho nên đầu thai vô cõi lành là cõi người rồi đó. Nhưng mà phải chịu cái quả xấu bình sinh, có nghĩa là làm người mà sống không ra người, sống không bằng chết, biết cái đó không? những người tàn tật, khùng điên, rồi đói nghèo, rồi nhiều thứ.

Tôi có biết nhiều cái chuyện động trời lắm. Có cái cô Phật tử tôi thương cô dữ lắm, tôi thương thiệt tình, thương lắm, cặp mắt của cô buồn lắm, không biết buồn bẩm sinh hay do đời làm cô buồn. Cô lấy chồng, chồng đánh cô coi như là đập lá lách, gãy xương sườn, gãy hoại vậy đó. Mà cuối cùng chồng bỏ cô đi theo vợ bé. Nhưng mà cái này mới tang thương. 3 đứa con trai mà cô đẻ ra, nó từ nhỏ nó chứng kiến mà nó bị đánh nó quen. Nó nghĩ rằng đàn bà là phải bị đánh, cho nên lớn lên nó đi nhậu về mà không có tiền nó đề má nó ra nó đánh, đánh riết mà bà buồn bà chết luôn. Mà tại sao tôi thương bà, là bởi vì cái lúc tôi bị bệnh, tôi nghèo lắm thì bà từng đưa tôi đi bác sĩ, bà từng mua trả tiền thuốc cho tôi mà tôi không biết, sao này tôi biết bà bán máu, bà chết rồi. Tức là có những người họ mang cái thân người nhưng mà họ sống...Đêm nay lớp học này tui dạy..thì tui chia hết cho cô. Đó là cô Lệ ở Vĩnh Long Việt Nam. Nhưng mà cô có ở cảnh giới nào cô biết được việc này cô vui. Tôi nghiệp lắm, cô dắt mình đi bác sĩ, vì cô là người làm vệ sinh trong nhà thương, cho nên cũng quen biết nhiều bác sĩ, dĩ nhiên bác sĩ quen nhiều lắm, thì cô đành cô trả tiền thuốc, mà sau này tôi biết cô bán máu? Mà Mỹ thì chắc không có đâu, bên Việt Nam có, thì tui đi bán xì, 2 xì vậy đó.

Cho nên mang cái thân người. Cũng là mang thân người có cái phước lành được đầu thai vào cõi lành. Nhưng mà miễn cái quả bình sinh là bất thiện, nghe kịp không? cho nên vừa nghèo, vừa xấu, vừa bệnh, vừa thị phi, tai tiếng, rồi bị đủ thứ, có nhiều người...các vị có nghe chữ “tai bay quạ gói” nó xui nhiều cái mà...tôi biết ở Việt Nam có 2 chị em, cô chị thì cô bị tật ở chân, bẩm sinh, bị sốt bại liệt, còn người em thì không bị gì hết, lành lặn suôn sẻ không có gì hết. Mà 2 chị em đi xe hơi, nhà có xe hơi riêng đi mình bị đụng người chị bị gãy tùm lum, người em không bị gì hết, bà đã bị tật cái chân, mà đụng xe bà bị gãy thêm mấy khúc nữa. Rồi sau này từ Sài Gòn, rồi về nông thôn làm rẫy sống, mà bà bị tật chân, nên đi hái mít thì đứa em nó leo, bà đứng dưới. Nó hái sao thì trái mít nó rớt ngay cái mặt nó bả. Mà bà cũng là một Phật tử thân với tôi, mà tôi nghe tôi vừa thương mà vừa tức, tôi nói trời ơi, biết chậm mà sao kiếm toàn là chỗ độc không vậy. Mà đưa lối, quỵ đưa đường, cứ tìm những chỗ đoạn trường mà đi. Nó ngộ lắm, cái nghiệp nó khiến.

Trong kinh nói là... Khi các nghiệp nó trở, nó mới tác động vô tâm lý của mình, mình có những lựa chọn rất là tào lao, hiểu không? Rồi thay vì đứng bên đây, mình lựa đứng bên đây. Còn người đang

lái xe tự nhiên sang lane khi nó chưa có cần sang. Mà khi nó thích sang thì đằng sau nó lên, nó rước hiểu không? Nó ngộ, nó khiến. Rồi tự nhiên lúc nó chưa cần signal thì signal, thì làm cái thẳng sau nó cứ chờ hoài nó không thấy mình qua, nó tưởng mình quên, cái lúc mình đưa cái đầu ra nó vọt luôn, mà nó ngộ, nó khiến cho mình có những cái lựa chọn rất là tào lao, có những câu nói, không đúng lúc, có những suy nghĩ tầm bậy để chi? để nó nảy ra chuyện, hiểu không? tức là lẽ ra là buổi sáng hôm đó mình không có bị cái đó, nhưng cái nghiệp nó trở khiến cho mình có cái suy nghĩ nào đó, mấy suy nghĩ tầm bậy đó nó mới làm nền cho cái chuyện kia nó xảy ra.

Ở bên Thụy Sĩ tôi biết có cái cô đó vẫn ăn học mà cổ làm cái chuyện này, tôi bây giờ tôi nghĩ tôi còn hết hồn. Bà gỡ cái gì trên trần nhà, bà bắt cái ghế lên nó không vừa, bà lấy cái ghế khác bà chồng lên. Mà coi như ai nghe kể cũng đều chửi bà hết, mà bà cứ nói không biết tại sao, quỳnh một cái bon, hũ chao còn, mà nghĩ làm sao mà tôi nghe nói ghế chồng ghế, mà cái ghế mặt tròn đó, có 4 chân mà dám chồng lên mới ghê, nữ trung hào kiệt, em ruột của Trưng Trắc, Trưng Nhị mới gan dữ vậy. Cái ghế tròn mà chồng lên mà đứng được. Nghĩ ra được cái chuyện hay, là do cái nghiệp nó khiến.

Giống như Việt Nam mình nghèo, thiếu gì cách, bán vé số không chịu bán, đi cưa bom, đi đào thấy ngộ ngộ về cưa bán nhôm, bán thuốc đạn để người ta làm pháo, không có bao nhiêu tiền, mà cứ để cái ca nước, lâu lâu tạt lên, cưa không xít khói cưa tiếp. Việt Nam là vô địch cưa bom, mấy trái bom thời chiến, Mỹ nó thả mà bị trục trặc nó không có nổ. Rồi bây giờ đào lên, làm đất, làm rẫy mà gặp là cưa để lấy nhôm, aluminum bán, lâu lâu nghe nó hốt một cái, người ta tới gặp hai cái lai quần nhỏ xíu, rồi dính miếng máu vậy thôi, bơm mà, nhà lâu nó còn hốt, nói chi hai cái thân người. Hàng xóm nghe cái bùm một cái, rồi tới nơi thấy hai cái lai quần nằm đó, nó khiến.

Có lần đó tôi đi ra Đà Nẵng ăn Tết, cái gì nó khiến tôi, chiều 30 Tết nó bồn chồn nó nhớ miền Nam. Sáng hôm sau dứt khoát, sáng 30 về Nam, thì tôi ra ngã ba Huế đón xe về Sài Gòn. Tôi dơ tay tôi đón, có chiếc xe trống rỗng nó dừng lại, tôi mừng quá, mà thẳng lơ nó nói Thầy về Sài Gòn hả Thầy? đi xe này không có rước khách về thẳng luôn, tôi mừng lắm, tôi leo lên, tôi ngồi được lát có thẳng khác cũng leo lên, nó móc thuốc ra nó hút. Thẳng lơ nó nói nè anh cẩn thận, dưới chân anh pháo không đó. Tôi tưởng anh nói chơi, thì anh chàng kia nói thiệt hả cha nội, Tết rồi cha, không tin vạch ra coi, tôi tái méc, anh ơi tui quên đồ, anh cho tui tiền tui về, Việt Nam phải nói vậy chứ không nó chửi chết, tét mà. Anh ơi anh cho tui chút đỉnh tiền, tui đi về, tui bỏ quên đồ, tui phải nói dóc vậy để anh cho tiền, mình xuống đi xe khác, chứ từ Đà Nẵng mà vô Nam mà gặp 5 thẳng ngồi uống thuốc là thấy mục nội luôn, hiểu không?

Như có anh chàng anh lên trên xe đồ nữa, thấy nó có mấy cái bao, anh leo lên ảnh ngồi, bà già bà nói coi chừng bể trứng. Thì anh nói, trời bà để trứng trong đây, không sầu riêng.

Đạo Duyên là gì? Là sức mạnh của những thứ mà nó đẩy ta về một nơi chốn nào đó. có hiểu không?

Hồi này tui mới ví dụ, ví dụ như những cái hành trang, hành lý mà mình chuẩn bị cho một cuộc đi thì nó được gọi là Đạo Duyên, hiểu không? Hoặc là cái con đường nào mà dẫn ta về đâu đó thì con đường nó được gọi là Đạo Duyên, phải không? Và trong từng phút trôi qua, rõ ràng là chúng ta đang sống với những cái nẻo đường dẫn về đâu đó, có đúng không?

Tôi nhắc lại lần nữa, dầu muốn, dầu không thì mỗi phút trôi qua, ta đang kin đáo có mặt trên một con đường dẫn về đâu đó. Nếu mà các vị chỉ nhớ được cái Đạo Duyên thôi là các vị đủ run rồi. Bởi vì các vị chỉ nhớ câu này, dầu muốn, dầu không thì ta đang kin đáo có mặt trên một con đường dẫn về đâu đó. Có nghĩa là bất thiện hoặc thiện mỗi phút trôi qua mình nghĩ nhiều về cái gì, mình sống nhiều với cái gì thì cái đó chính là Đạo Duyên. Thì cái đó là gồm 8 thứ đó là Tà kiến, Tà Tư duy, Tà ngữ, Tà nghiệp, Tà mạng, thì bây giờ nội cái chuyện nhẹ nhàng nhất mình ngồi yên thế này, mình tưởng mình không có làm bậy hả? không, đang Tà tư duy đó, vậy là đủ phê rồi, đang ngồi nghĩ tầm bậy là Tà kiến rồi, hiểu không? mà hề Tà kiến, Tà tư duy ở đâu thì Tà niệm, Tà định nó nằm ở đó rồi, đúng không? Thật ra nên nhớ cái Niệm không phải là bất thiện. Nhưng khi mà cái Niệm mà nó đi hỗ trợ cho một cái bất thiện thì nó thành ra là cái bất thiện.

Sẵn đây ghi luôn hai cái này, không ghi không được. Có 2 trường hợp ta phải xài Tâm lành:

1/ Khi ta làm việc thiện, lợi mình, lợi người.

2/ Và khi ta làm việc khó cần phải khéo, có hiểu không?

Thí dụ như mình làm cái gì mà cần tỉ mỉ, cần cái skill, khi nào mình để giải quyết một bài toán khó, hiểu không? và khi nào mình chỉnh sửa một cái máy rắc rối complicated, hiểu không? thì khi ta làm một cái việc gì khó mà cần phải khéo, cần phải sắc xảo, tinh tế thì lúc đó cần phải xài tâm thiện, kể cả một cái chuyện mà một cái người mở khóa nhà băng, cũng phải xài tâm thiện. Nhưng đương nhiên quả báo của các tâm thiện trong hai trường hợp trên đây hoàn toàn khác nhau, hiểu không? Hoàn toàn khác nhau, vì chủ đích, hiểu chữ chủ đích? Intention, vì chủ đích của hai trường hợp không giống nhau. Nên tâm thiện lúc làm việc thiện thì cho ra quả báo nhân thiện. Còn tâm thiện mà được sử dụng lúc làm việc khó cần khéo thì chỉ để lại một thói quen lão luyện cho đời sau, hiểu chữ lão luyện không? có nghĩa là cái người mà nó giỏi cái vụ đó thì nó ăn trộm, nó không thể nào có phước nhờ cái vụ nó mở khóa, nhưng mà với cái chuyện mà nó làm cái đó, thì đời sau sanh ra nhiều kiếp là nó rất là giỏi về technical, tới đó thôi. Cũng như cái chuyện sanh làm người, mà cộng với điều kiện thích hợp thì nó cái technique của nó, nó mới sống dậy, hiểu không? cho nên có nhiều người nó học technique rất là giỏi biết cái đó không? tôi có biết một người sư bạn chưa hết high school, mà điện ông giỏi bằng trời. Chưa có học hội họa, điều khắc lần nào hết, mà nhìn qua vẽ y chang, nhưng mà vẽ không ghê, nắn tượng mới ghê. Nắn tượng, nhìn nắn ra, ngộ lắm, có rất là nhiều người không qua trường lớp, chẳng hạn như ông Bùi Giáng ở Việt Nam, nếu ai có kiến thức tí tí về các lãnh vực thì cái người nào mà giỏi chữ Hán thì phải nhìn nhận Bùi Giáng là một kỳ tài. Cái bài thơ đó, cái chữ đó mà ông dám hiểu cái nghĩa đó, cái nghĩa đó chỉ có một cái người siêu cấp mới hiểu được cái nghĩa đó. Mà ông không có nhiều, lâu lâu, ông làm bài cho người ta biết là tiếng Hán tôi hiểu như vậy đó. Người nào biết làm thơ thì phải nhìn nhận rằng Bùi Giáng của những câu thơ mà phải là thần bút. Mặc dầu thấy thơ khủng cũng nhiều lắm. Nhưng mà người nào biết làm thơ thì phải nhìn nhận rằng Bùi Giáng có những câu thơ mà phải nói rất là Thầy của Thầy mới làm được. Bùi Giáng văn chương, thơ ca, triết học Đức rất khó, tiếng Đức rất khó, Bùi Giáng học tụt tụt tụt. Mà kiến thức Bùi Giáng thì Bùi Giáng chưa học đại học ngày nào hết.

Việt Nam có Trịnh Công Sơn, Việt Nam có Thầy Tuệ Sĩ, Việt Nam có Bùi Giáng, Việt Nam có Vương Hồng Sển, kể cả cụ Nguyễn Hiến Lê cụ cũng có bằng kỹ sư bên công chánh thôi, có thời cụ làm bên giám sát cầu đường, cụ không có được đào tạo chính quy về văn chương, về ngoại ngữ, ấy thế mà cụ Nguyễn Hiến Lê khi mà cụ dịch về triết học, văn hóa, ngôn ngữ Tàu, Tây Phương thì cụ có một vốn liếng về Anh, Pháp và Hán cực kỳ phải nói là xuất sắc, am tường, cái đó là thiên tài. Cụ Vương Hồng Sển, ông Lê Ngọc trụ cũng vậy, chưa hề có mấy bằng đại học nào hết, mà tiếng Pháp, tiếng Anh và tiếng Hán của các cụ đó thì phải nói là nghiêng trời. Thì có nghĩa là nhiều kiếp họ đã có những tích tập, hoặc là như ông Phan Châu Trinh học tiếng Pháp, đọc báo Pháp trong 6 tháng thôi, nội mà cái thời gian mà để học vocabulaire, cái thời gian mà để học từ vựng đã là đã không đủ rồi, mà ông vừa chơi grammaire mà vừa chơi vocabulaire trong vòng 6 tháng, ai học, con ma học, chứ con người làm sao học nổi mà ông học được.

Trương Vĩnh Ký năm 34 tuổi, ông có thể sử dụng thông thạo 27 thứ tiếng. Thời đó, ông là một trong 8 vị gọi là đệ nhất bác ngữ học của thế giới. Thế giới toàn cầu, lúc đó 240 nước, thì chỉ có 8 người được xem là đệ nhất bác ngữ học. Linguistics Scholar thì ông là nằm trong 8 người, top eight, 34 tuổi mà ông sử dụng am tường fluent trong 27 ngôn ngữ, lạ lắm.

Tại vì nhiều kiếp họ đã quen, bây giờ mới quay lại như là họ lật trang sách cũ thôi. Họ nhớ giỏi, họ hiểu nhanh, họ phát hiện ra những cái góc cạnh mà người khác không có thấy. Thật ra, tôi nhớ hoài bên Tàu có câu chuyện ông Trần Nghiêu Tư, ông là một cái tay thiện xạ bắn cung giỏi, thì bữa đó, ông đứng biểu diễn cho mọi người coi. Người ta chỉ cái lá nào, ông bắn rụng cái lá đó. Thì có một ông già bán dầu, bán dầu ông ngồi đó ông coi, ông nói hay thì có hay, nhưng mà có gì đâu mà phải phục, quen tay thôi. Thì ai cũng khen ông Trần Nghiêu Tư, nhưng mà Trần Nghiêu Tư nghe ông già nói, ông bực. Ông nói bắn tới như vậy mà chỉ cần quen tay hay sao? cái ông đó ông nói đúng. Cái mà thiên hạ gọi giỏi, đó chỉ là quen tay. Cái ông Trần Nghiêu Tư mới hỏi vậy chứ cụ có quen tay cái gì không? thì ông nói tôi bán dầu nè. Thì tôi cũng có thể làm được chuyện mà ông làm không được. Nhưng mà đối với tôi cái đó cũng quen tay thôi. Ông mới để nguyên cái chai dầu ở dưới, ông cầm cái đồng xu ông rót dầu nó xuyên qua đồng xu nó lọt xuống chai mà nó không dính đồng xu. Ông kêu Trần Nghiêu làm đi, Trần Nghiêu Tư nói làm không được, ông nói quen tay thôi, có hiểu không?

Cho nên người nông cạn thì họ tự hào, tự đắc về những cái học có. Nhưng mà người sâu thiết thì... Như có một lần đó có hai cha con đi qua một cánh rừng chơi thì ông bố nói có chiếc xe ngựa sắp chạy ngang để mình quá giang, thằng bé nó nói lẽ xe chở hàng sao? không, xe này xe trống lồng không có chở gì hết thì thằng bé nói sao bố biết, thằng bé nói sao bố biết? ông bố nói cái xe mà chở hàng nặng nó không có ồn mà cái xe rỗng nó kêu dữ lắm, hiểu chưa? Thì đúng, lát sau cái xe chạy ngang thì xe trống, thì thằng bé nó nói bố hay thiệt, vậy là bữa nay con học thêm một chuyện nữa, ông bố nói không. Cái chuyện mà đoán chiếc xe nó chở hàng hay là không chở hàng nó không có hay, mà cái bài học lớn mà bố muốn con học đó là khi mà con là người có nội hàm, thì con im lặng. Còn con là thằng dở ẹc thì con hay la lắm, hiểu không? Bài học đó rất là hay. Nhưng trong Phật pháp kỳ lắm, ở ngoài đời một cái thằng mà học trò của một thằng sinh viên, mà nó kêu ngạo bằng trời, nhưng mà nếu mà nó học giỏi, nó học đủ điểm nó vẫn lên lớp. Nhưng mà trong Phật pháp mình, cái người mà kêu ngạo, họ cứ đứng yên họ không lên được nữa biết không?

Ví dụ như mình đắc sơ thiền mà mình thấy mình hay quá nó lên nhị thiền không được. Bởi vì theo trong luật, cái luật trời đất, muốn đắc nhị thiền thì anh phải coi cái sơ thiền không có ra cái gì hết, anh phải chán cái sơ anh mới lên cái nhị, anh phải chán cái nhị anh mới lên cái tam, hiểu không? Chứ còn nếu mà anh thấy cái sơ thiền hay quá là chết mụ nội thì anh sẽ đời đời nó lại với cái sơ thiền, ngộ lắm.

Và trong Đạo Phật, khi anh hầy anh giỏi là anh đang bắt đầu dở ẹc. Tôi hay nói, người trên đời này, người mà có cái ý khoe khoang thì người đó thật ra không có gì để khoe. Mà cái người có cái để khoe thì người đó không muốn khoe nữa. Vì sao vậy? Vì trên đời này chỉ duy nhất có một thứ đáng để khoe đó là không thích khoe. Và nếu mà nói rõ ráo, thì cái chuyện mà hôm nay các vị thuộc lòng kinh điển, các vị ngồi thiền, các vị bố thí, các vị giữ giới, nó không có gì để các vị tự hào hết. Bởi vì đó là những chuyện cần làm. Giống như một bệnh nhân cần uống thuốc để mà chữa bệnh thôi. Đó là sự thật, tôi nó nghĩa đen chứ không nói nghĩa bóng, tôi nói nghĩa đen.

Thì cái chuyện mà quý vị thuộc lòng kinh điển, các vị ngồi thiền 1 ngày 18 tiếng, các vị giữ giới luật trong sạch, các vị là đại gia, đại thí chủ... bao nhiêu hạnh lành, chỉ là uống thuốc chữa bệnh thôi chứ không có gì hết, hiểu không?

Cho nên mình có thuộc lòng Kinh Điển, mình nói lào lào, nó không có gì hay, cái hay nhất là cái biết của anh nó có đủ để thay đổi con người của anh hay không? Cái biết của anh nó có giúp được cho cái thằng khác hay không? cái biết đó nó mới đáng kể. Nhưng mà dầu anh có làm được cái chuyện đó thì cũng chỉ là chuyện cần làm mà thôi, giống như cái chuyện mà anh đi cầu thì anh phải dùng giấy, cái đó không có gì là tự hào hết, hiểu không? chứ mình không thể mình ra mình khoe, tui ngon hơn anh đi cầu biết chùi, cái đó là sự thật nó như vậy, chuyện đó là chuyện đương nhiên, cái thứ mà không biết chùi mới lạ.

Cho nên chúng ta nên buồn nếu cần, nên biết buồn khi mà mình dốt, chứ không nên tự hào khi mà mình giỏi. Thiện ở đây nó không có nghĩa là đạo đức, mà thiện ở đây có nghĩa là cái tâm mà hội đủ những cái yếu tố, thí dụ như khả năng tập trung nè, hiểu không? Vì khi mà anh bức bối quá, anh dụt chạt, anh không thể nào làm chuyện khó được, lúc anh đang thương Tâm My quá anh không làm được gì được, hiểu không? Mà lúc, không tôi đang nói thiệt, hoặc là anh đói bụng quá, anh không làm được gì. Mà lúc đó tâm anh phải lắng xuống. Cái tâm đó là tâm thiện. Ở đây tuyệt đối nó là technical, chứ không phải ethical, biết ethical không? Thì ở đây không được đụng tới ethical, ở đây thuần túy là technical.

Cho nên một thằng ăn cướp khi mà nó nặn mụn thì nó cũng phải nhẹ nhàng như một ng giáo sư đại học vậy chứ không phải là nó ăn cướp, nó mới chém người ta, xong nó vô nó nặn như vậy (mạnh tay) là không được nó vô nó cũng nặn như vậy nè (nhẹ tay) hiểu không? nó mới chém người ta 3 khúc bằng mã tấu nó vô nó nặn mụn nó phải nhẹ nhẹ, hoặc là nó nhổ tóc sâu cho nhỏ bồ thì nó vẫn phải nhổ theo đúng cái cách của người nhổ tóc sâu, nó phải nhẹ nó mới làm được chuyện đó, mặc dầu nó nhổ rồi nó ra nó chém tiếp, nhưng mà... hiểu không? Nó phải như vậy. Một võ sĩ mà khi mà họ lột quýt thì họ cũng phải lột bằng cái lực của một người con gái mới lớn, hiểu không? Chứ không phải võ sĩ rồi ùn ục lột quýt kiểu như lột bưởi, sai.

Hết